

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Sammanfattning

Riksdagen har den 18 november 2009 beslutat att bifalla regeringens förslag om att utgiftsramarna för 2010 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning ska vara 53 561 miljoner kronor (bet. 2009/10:FiU1, rskr. 2009/10:42).

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning med förslag till anslag m.m. för budgetåret 2010. I betänkandet behandlas också motionsyrkanden som väckts med anledning av propositionen. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsyrkandena.

Propositionen innehåller förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång. Regeringen avser att föreslå att möjligheten till föräldrainflytande permanentas som ett reguljärt inslag i en ny skollag. I avvaktan på detta föreslås att försöksverksamheten förlängs till utgången av juni 2011.

Propositionen innehåller också förslag till lag om ändring i lagen (2009:695) om ändring i högskolelagen (1992:1434). Tidigare har riksdagen godkänt att verksamheterna vid Växjö universitet och Högskolan i Kalmar ska ingå i ett universitet fr.o.m. den 1 januari 2010 (jfr bet. 2008/09:UbU1, rskr. 2008/09:131). Regeringen avser att föreskriva att det nya universitetet ska benämnas Linnéuniversitetet fr.o.m. 2010. Mot denna bakgrund föreslås att bilagan till högskolelagen ändras på så sätt att de nuvarande benämningarna tas bort och den avsedda benämningen på det nya universitetet förs in. Ändring föreslås också för Danshögskolan som ändrar namn till Dans- och cirkushögskolan fr.o.m. 2010.

Förslaget till ändring innebär även att det nya universitetet enligt 1 kap. 18 § högskolelagen, som också träder i kraft den 1 januari 2010, får överlåta förvaltningsuppgifter som innebär myndighetsutövning till ett utländskt lärosäte. Riksdagens beslut ska därför enligt 10 kap. 5 § fjärde

stycket regeringsformen fattas genom ett beslut som minst tre fjärdedelar av de röstande ställer sig bakom eller i den ordning som gäller för stiftande av grundlag.

Budgetpropositionen innehåller flera förslag till särskilda insatser. Det s.k. lärarlyftet innebär att lärare får möjlighet till kvalificerad fortbildning under hela yrkeslivet. Regeringen föreslår att drygt 1 063 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2010. Det s.k. förskolelyftet har nyligen startat. Syftet med satsningen är att utveckla förskolepersonalens kompetens i samband med att förskolans pedagogiska uppdrag förtydligas i läroplanen. Som regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2009 avsätts 200 miljoner kronor för Förskolelyftet 2010.

Som tidigare aviserats i budgetpropositionen för 2009 avsätts 100 miljoner kronor för en befattningsutbildning för rektorer under 2010, varav 7 miljoner kronor avser kompensation till kommunerna för skolhuvudmännens kostnader för resor och logi i samband med seminariedagar samt för litteratur och liknande. Därefter beräknar regeringen att 100 miljoner kronor avsätts årligen.

Enligt de internationella kunskapsmätningar som genomförs har bl.a. andelen 15-åringar i Sverige med svag läsförmåga ökat. De som har svårigheter i skolarbetet behöver extra stöd och mer hjälp. Dessa insatser bör komma så tidigt som möjligt. Stimulansbidraget för att stärka basfärdigheterna läsa, skriva och räkna omfattar 500 miljoner kronor 2010. Det är elever som ligger i riskzonen för att inte nå målen som är den prioriterade gruppen, men statsbidraget får även användas för äldre elever i behov av särskilt stöd och vissa kompetenshöjande insatser. Statens skolverk (Skolverket) har i uppdrag att utvärdera satsningen och ska redovisa en första utvärdering under 2010.

Under 2010 och framåt kommer en ny gymnasieskola att införas och de nya kurs- och ämnesplanerna, kunskapskraven och den nya betygsskalan att genomföras i grund- och gymnasieskolan. Dessa reformer behöver implementeras. Regeringen föreslår därför att 97 miljoner kronor avsätts för 2010 samt beräknar att 94 miljoner kronor avsätts för 2011 och 34 miljoner kronor avsätts för 2012 för dessa insatser. Finansiering för 2010 och 2011 tas från lärarlyftets anslag.

Satsningen på ytterligare platser inom den kommunala vuxenutbildningen innebär att anslag 1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning förstärks med 500 miljoner kronor 2010 för att öka tillgången till gymnasial yrkesutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen. Vidare förstärks anslaget med 94,4 miljoner kronor 2010 för att öka antalet platser i yrkeshögskolan.

I budgetpropositionen för 2010 satsas på fler högskoleplatser, fler platser på läkarutbildningen och mer resurser för forskning och innovation. I budgetpropositionen föreslås en tillfällig satsning på 10 000 nya platser på

universitet och högskolor under 2010 och 2011, med början vårterminen 2010. Läkarutbildningen utökas med ytterligare 30 nybörjarplatser under 2010.

Den stora satsningen på forskning och innovation som presenterades i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50) och som riksdagen beslutade om våren 2009 (bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) för perioden 2009–2012 genomförs nu successivt. I denna proposition föreslås, i enlighet med vad som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen, en ökning med 1 miljard kronor för 2010. Av detta belopp föreslås bl.a. 500 miljoner kronor fördelas till lärosäten och Vetenskapsrådet för satsningar på strategiska områden, 300 miljoner kronor till universitetets och högskolors anslag för forskning och forskarutbildning, 100 miljoner kronor till forskningsråden Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (Fas) samt Verket för innovationssystem (Vinnova). Utöver denna miljard föreslås att anslagen till forskningsråden, Vinnova och Polarforskningssekretariatet ökas med 400 miljoner kronor. Fördelningen av de 400 miljoner kronorna presenterades i forsknings- och innovationspropositionen.

Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiet de grönas budgetalternativ redovisas i särskilda yttranden. I bilaga 2 ges en översikt över regeringens och nämnda partiers förslag till anslag för 2010 inom utgiftsområdet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	6
Utskottets överväganden	9
1 Inledning	9
2 Lagförslag	9
Lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainsflytande över utvecklingsstörda barns skolgång	9
Förslag till lag om ändring i lagen (2009:695) om ändring i högskolelagen (1992:1434)	10
3 Barn- och ungdomsutbildning	11
Inledning	11
Resultat	11
Anslagen för 2010	17
1:1 Statens skolverk	18
1:2 Statens skolinspektion	19
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	20
1:4 Sameskolstyrelsen	22
1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	23
1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet	25
1:7 Maxtaxa inom förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.	26
1:8 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola	26
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	27
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	28
1:11 Förstärkning av basfärdigheter	30
Oppositionspartiernas förslag till nya anslag	31
4 Vuxenutbildning	32
1:12 Bidrag till vissa studier	33
1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan	34
1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.	34
1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning	35
5 Universitet och högskolor	37
Inledning	37
Resultat	37
Anslagen för 2010	40
2:1 Högskoleverket	40
2:2 Verket för högskoleservice	40
Anslag för grundutbildning vid universitet och högskolor	41
Anslag för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor	42
2:53 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	43
2:54 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	44
2:55 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	49

2:56 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	49
Sammanslagningen av Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm	50
Oppositionspartiernas förslag till nya anslag	51
6 Forskning	53
Inledning	53
Resultat	53
Infrastrukturanläggningen European Spallation Source (ESS)	54
Anslagen för 2010	55
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	55
3:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning	57
3:3 Rymdforskning	58
3:4 Institutet för rymdfysik	59
3:5 Kungl. biblioteket	59
3:6 Polarforskningssektariatet	60
3:7 Sunet	60
3:8 Centrala etikprövningsnämnden	61
3:9 Regionala etikprövningsnämnder	61
3:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål	62
7 Gemensamma ändamål	62
4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet	62
4:2 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	63
4:3 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	64
8 Anslagen inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för budgetåret 2010 samt vissa bemyndiganden	64
Särskilda yttranden	66
1. Särskilt yttrande (s)	66
2. Särskilt yttrande (v)	67
3. Särskilt yttrande (mp)	69
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	73
Propositionen	73
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009	74
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionens förslag	78
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets anslagsförslag	82
<i>Bilaga 4</i>	
Regeringens lagförslag	85
1 Förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång	85
2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:695) om ändring i högskolelagen (1992:1434)	86

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainsflytande över utvecklingsstörda barns skolgång

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainsflytande över utvecklingsstörda barns skolgång. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 1.

2. Förslag till lag om ändring i lagen (2009:695) om ändring i högskolelagen (1992:1434)

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2009:695) om ändring i högskolelagen (1992:1434). Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 2.

3. Anslagen inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för budgetåret 2010 samt vissa bemyndiganden

a)

Riksdagen anvisar anslagen under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för budgetåret 2010 på det sätt som framgår av bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 16 och avslår motionerna 2009/10:Ub349 yrkandena 1–4 och 7, 2009/10:Ub350, 2009/10:Ub357 yrkande 2, 2009/10:Ub513 yrkande 2, 2009/10:Ub550 yrkandena 4, 5 och 7, 2009/10:Ub551 yrkandena 6, 7, 9 och 12, 2009/10:Ub555 yrkandena 3 och 5, 2009/10:Ub557 yrkande 21 och 2009/10:Ub559 yrkandena 1 och 3–15.

b)

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 12 000 000 kr under 2011–2012. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 3.

c)

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 125 000 000 kr under 2011–2012. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 4.

d)

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 83 000 000 kr under 2011. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 5.

e)

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 600 000 000 kr under 2011. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 6.

f)

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning besluta om bidrag till yrkeshögskolan, kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 000 kr under 2011 och högst 900 000 000 kr under 2012–2015. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 7.

g)

Riksdagen godkänner att verksamheterna vid Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm ska ingå i en högskola. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 8.

h)

Riksdagen bemyndigar regeringen att ingå ett avtal med Handelshögskolan i Stockholm om vissa grundläggande förhållanden mellan staten och högskolan i fråga om utbildning och forskning. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 9.

i)

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 2:54 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kr under 2011. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 10.

j)

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 8 600 000 000 kr under 2011–2015. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 11.

k)

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 3:3 Rymdforskning besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 600 000 000 kr under 2011–2015. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 12.

l)

Riksdagen bemyndigar regeringen att bilda ett bolag vars verksamhet ska vara att planera, projektera, finansiera, uppföra, äga, förvalta, driva och underhålla den europeiska spallationskällan (ESS) samt att avyttra delar av statens aktieinnehav i bolaget till andra parter. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 13.

m)

Riksdagen bemyndigar regeringen att använda redan anvisade medel och i denna proposition föreslagna medel för att bilda ett bolag för ESS. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 14.

n)

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 kr under 2011. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:1 utgiftsområde 16 punkt 15.

Stockholm den 26 november 2009

På utbildningsutskottets vägnar

Sofia Larsen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Larsen (c), Marie Granlund (s)¹, Margareta Pålsson (m), Mats Gerdau (m), Mikael Damberg (s)², Agneta Lundberg (s)³, Fredrik Malm (fp), Louise Malmström (s)⁴, Peter Hultqvist (s)⁵, Gunilla Tjernberg (kd), Patrik Forslund (m), Rossana Dinamarca (v)⁶, Göran Thingwall (m), Caroline Helmersson-Olsson (s)⁷, Per Lodenius (c), Eva Johnsson (kd) och Lage Rahm (mp)⁸.

¹⁻⁸ Avstår från ställningstagande under punkt 3.

Utskottets överväganden

1 Inledning

Riksdagen har den 18 november 2009 beslutat att bifalla regeringens förslag om att utgiftsramarna för 2010 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning ska vara 53 561 miljoner kronor (bet. 2009/10:FiU1, rskr. 2009/10:42).

Utbildningsutskottet behandlar i det följande regeringens förslag i budgetpropositionen för 2010 vad gäller utgiftsområde 16 samt motionsyrkanden som berör budgeten för detta utgiftsområde.

Utgiftsområdet Utbildning och universitetsforskning omfattar barn- och ungdomsutbildning, vuxenutbildning, högskoleverksamhet samt forskning. I utgiftsområdet ingår även myndigheter inom skol-, vuxenutbildnings- och högskoleområdena, vissa myndigheter inom forskningsområdet samt medlemsavgifter till Unesco och verksamheten vid Svenska Unescorådet.

De samlade kostnaderna inom utgiftsområdet uppgår till ca 248 miljarder kronor inklusive medel från kommuner och landsting.

2 Lagförslag

Lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång.

Propositionen

Lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande trädde i kraft den 1 januari 1996 (prop. 1994/95:212). Statens skolverk har på uppdrag av regeringen följt upp och utvärderat försöksverksamheten (U1998/316/S). Försöksverksamheten har därefter förlängts till senast t.o.m. utgången av juni 2010 (prop. 2007/08:1 utg.omr. 16, bet. 2007/08:UbU1, rskr. 2007/08:70).

I budgetpropositionen för 2009 angav regeringen att vårdnadshavarnas rätt till inflytande vid beslut om placering vid särskola ska framgå av skollagen (1985:1100) och inte längre vara en försöksverksamhet. Regeringen

avser att föreslå att möjligheten till föräldrainsflytande skrivs in i den nya skollagen. I avvaktan på detta föreslås att försöksverksamheten förlängs till utgången av 2011.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainsflytande över utvecklingsstörda barns skolgång i väntan på ny reglering i den aviserade skollagspropositionen.

Förslag till lag om ändring i lagen (2009:695) om ändring i högskolelagen (1992:1434)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2009:695) om ändring i högskolelagen (1992:1434).

Propositionen

Det är regeringens uppgift att föreskriva om benämningen för universitet och högskolor med statlig huvudman. Föreskrifter om detta finns i bilaga 1 till högskoleförordningen (1993:100). I en bilaga till högskolelagen (1992:1434), som träder i kraft den 1 januari 2010, anges de universitet och högskolor med statlig huvudman som får utfärda en gemensam examen. I bilagan anges bl.a. Växjö universitet och Högskolan i Kalmar. Efter regeringens förslag i budgetpropositionen för 2009 har riksdagen godkänt att verksamheterna vid Växjö universitet och Högskolan i Kalmar ska ingå i ett universitet fr.o.m. den 1 januari 2010 (bet. 2008/09:UbU1, rskr. 2008/09:131). Regeringen avser att föreskriva att det nya universitetet ska benämnas Linnéuniversitetet från och med 2010. Mot denna bakgrund föreslås att bilagan till högskolelagen ändras på så sätt att de nuvarande benämningarna tas bort och den avsedda benämningen på det nya universitetet förs in.

Ändring föreslås också för Danshögskolan som ändrar namn till Dans- och cirkushögskolan fr.o.m. 2010.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2009:695) om ändring i högskolelagen (1992:1434).

Utskottet konstaterar att förslaget till ändring innebär att även det nya universitetet enligt 1 kap. 18 § högskolelagen, som också träder i kraft den 1 januari 2010, får överlåta förvaltningsuppgifter som innebär myndighets-

utövning till ett utländskt lärosäte. Riksdagens beslut ska därför enligt 10 kap. 5 § fjärde stycket regeringsformen fattas genom ett beslut som minst tre fjärdedelar av de röstande ställer sig bakom eller i den ordning som gäller för stiftande av grundlag.

3 Barn- och ungdomsutbildning

Inledning

I detta avsnitt behandlar utskottet regeringens förslag för budgetåret 2010 vad gäller anslag till myndigheter och stöd inom området barn- och ungdomsutbildning (anslag 1:1–11) samt motionsyrkanden i anslutning till dessa. Under respektive anslag behandlas även eventuella bemyndiganden för tid efter 2010.

Avsnittet inleds med en sammanfattning av den resultatredovisning för områdena förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, den obligatoriska skolan, sameskolan, specialskolan, särskolan samt gymnasieskolan som ges i budgetpropositionen.

Barn- och ungdomsutbildningen består av förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass och skola. Förskoleverksamhet bedrivs i form av förskola, familjedaghem och öppen förskola. Skolbarnsomsorg bedrivs i form av fritidshem, familjedaghem och öppen fritidsverksamhet. Vidare omfattar barn- och ungdomsutbildningen förskoleklass, grundskola, obligatorisk särskola, gymnasieskola samt gymnasiesärskola. Utöver detta bedrivs utbildning i sameskola och i specialskola.

Resultat

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamhet ska erbjuda en pedagogisk verksamhet och underlätta för föräldrar att förena förvärvsarbete eller studier med ansvar för barn. Förskoleverksamhet bedrivs i form av förskola, familjedaghem och öppen förskola.

Kommunerna är skyldiga att tillhandahålla förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg till barn i åldrarna 1–12 år i den utsträckning som behövs för att föräldrarna ska kunna förvärvsarbete eller studera, eller utifrån barnens behov. Ett barn som är i behov av en plats i förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg ska erbjudas det utan oskäligt dröjsmål dvs. inom tre till fyra månader från det att föräldrarna anmälde behov av plats.

Allt fler barn går i förskola och andelen barn i förskoleverksamhet fortsätter att öka. År 2008 var 86,6 % av alla barn i åldern ett till fem år inskrivna i antingen förskola eller familjedaghem. Mellan 2002 och 2008 ökade antalet inskrivna barn i förskolan från 72,2 % till 81,3 %. Samtidigt

har andelen barn i familjedaghem minskat från 8,2 till 4,3 %. Minskningen förklaras av en minskad efterfrågan från föräldrarna samt av förskolans utbyggnad.

Gruppstorlekarna i förskolan ökade något under 2008 till i genomsnitt 16,9 barn. Personaltätheten i förskolan har minskat något under de senaste åren. Antalet barn per årsarbetare ökade från 5,2 till 5,3. Samtidigt anställdes ytterligare 1 700 personer i förskolan 2008 jämfört med 2007. Mellan 1999 och 2006 ökade antalet anställda inom förskolan med 30 %. Detta beror främst på att antalet barn i förskoleåldern ökat.

Av de anställda i förskolan var 97 % kvinnor. Andelen pedagogiskt högskoleutbildad personal, främst förskollärare, var 53 %. Denna andel har ökat något under senare år. Antalet anställda förskollärare har ökat med nästan 10 000 jämfört med år 2000.

Personal med barnskötarutbildning utgjorde ca 40 % av de anställda i förskolan 2008. Andelen personal med barnskötarutbildning har minskat med några procentenheter de senaste åren medan antalet barnskötare i absoluta tal har ökat med ca 8 000.

Hösten 2008 gick 18 % av alla barn i förskola med enskild huvudman. Denna andel har ökat med 1,3 procentenheter sedan 2002. Förskolor med enskild huvudman förekommer huvudsakligen i storstäder och förortskommuner.

Antalet barn som går i familjedaghem har fortsatt att minska. Hösten 2008 fanns det 24 700 inskrivna barn i familjedaghem, vilket är ca 3 200 färre än året innan.

Hösten 2008 fanns det 476 öppna förskolor, vilket är 21 fler än föregående år. Även föregående år hade antalet öppna förskolor ökat med 22 stycken jämfört med året innan.

Den totala kostnaden för förskolan uppgick till drygt 48,2 miljarder kronor 2008. Detta är en ökning med 3,6 miljarder eller 4,4 % jämfört med året innan. Ökningen hänförs delvis till ökningen av antalet barn. Kostnaden per inskrivet barn beräknades till 112 500 kr, vilket är en liten ökning i reella tal, samtidigt som kostnaden per barn har minskat med 0,4 %.

Skolbarnsomsorg

Skolbarnsomsorg bedrivs i form av fritidshem, familjedaghem och öppen fritidsverksamhet. Skolbarnsomsorgens uppgift är att komplettera skolan samt erbjuda barnen en meningsfull fritid.

År 2008 ökade antalet inskrivna barn i åldern sex till nio år med en procentenhet till 81 % av det totala antalet barn. Antalet inskrivna barn ökade med ca 1 000 till 347 000 barn.

Personaltätheten har fortsatt att minska. Mellan 1998 och 2008 minskade personaltätheten från 15,3 barn till 20,5 barn per årsarbetare. Mellan 2006 och 2007 ökade antalet barn per årsarbetare från 18,9 till 19,5 barn.

Mellan 1999 och 2008 ökade antalet barn per årsarbetare med 15 % från 17,8 till 20,5 barn. Det sker alltså en kontinuerlig ökning av antalet barn per årsarbetare.

Samtidigt fortsätter gruppstorlekarna att öka. År 2008 var den genomsnittliga gruppstorleken 35,9 barn. Jämfört med 2003 har gruppstorlekarna på fritidshemmen ökat med 4,8 barn, vilket motsvarar en ökning med 15 %. De största barngrupperna finns i förortskommunerna där genomsnittet 2007 var 36,5 barn per avdelning. Året innan var motsvarande siffra 35 barn per avdelning.

Tillgången till öppen fritidsverksamhet för barn mellan tio och tolv år varierar kraftigt mellan kommunerna. Hösten 2008 fanns 580 öppna verksamheter i landet, vilket är en minskning från föregående år med 25 enheter.

Den totala kostnaden för fritidshem 2008 uppgick till 11,3 miljarder kronor, vilket är en ökning med 0,4 procentenheter jämfört med föregående år. Antalet barn har samtidigt ökat med 2,5 %. Kostnaden per barn har minskat med 2 % till i genomsnitt 33 200 kr.

Förskoleklass

Förskoleklassen är en frivillig skolform inom det offentliga skolväsendet. Utbildningen i förskoleklassen ska stimulera varje barns utveckling och lärande samt ligga till grund för fortsatt skolgång.

Lsåret 2008/09 gick 95 % av alla sexåringar i förskoleklass, vilket är en minskning med 1 procentenhet. Föregående läsår gick ca 1 % av alla femåringar och sjuåringar i förskoleklass. Förskoleklassen utnyttjas således inte för en flexibel start inför den obligatoriska skolan. Drygt 8 % av eleverna går i förskoleklass med fristående huvudman.

Elevantalet ökade under läsåret 2008/09 med 4,3 %. Samtidigt minskade antalet anställda med 1,8 %. Antalet årsarbetare per 100 barn minskade jämfört med föregående läsår från 6,9 till 6,5.

Andelen elever i fristående förskoleklass ökade marginellt från föregående läsår då andelen var 7,7 %. Den totala kostnaden för kommunal förskoleklass beräknades till 4,1 miljarder kronor 2008, vilket är en liten ökning från föregående år. Eftersom elevantalet samtidigt har ökat har kostnaden per barn således minskat med 3,4 %, vilket innebär att kostnaden per barn i förskoleklass uppgick till i genomsnitt 47 000 kr.

Grundskolan

Grundskolans huvuduppdrag är att förmedla kunskap och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället.

Lsåret 2008/09 gick 906 000 elever i grundskolan, vilket är en minskning med ca 30 000 elever från läsåret innan. Elevantalet har minskat kontinuerligt sedan läsåret 2001/02 då antalet var som högst, med drygt 1 miljon elever. Elevantalet genomgår cykliska förändringar. Också läsåret 1980/81 var drygt 1 miljon elever inskrivna i den svenska skolan. Ett tiotal år senare, läsåret 1991/02, hade antalet elever sjunkit till knappt

900 000. Samma utveckling kan man se nu. Prognosen för läsåret 2011/12 är att elevantalet beräknas sjunka till 875 300 elever. Därefter kommer elevantalet åter att öka.

Totalt fanns det 4 755 grundskolor läsåret 2008/09, vilket är en minskning med 71 skolor jämfört med året innan. Antalet kommunala skolor minskade med 112 stycken till 4 073. Samtidigt ökade antalet fristående skolor med 42 stycken till 677 stycken. Antalet fristående skolor har mer än fördubblats på tolv år. Samtidigt går den absoluta majoriteten, 90 %, av alla elever i kommunala grundskolor.

Andelen elever som går i fristående skolor har fortsatt att öka till 10 %, vilket är en ökning jämfört med föregående läsår, då andelen var 9 %.

De flesta barn börjar i grundskolan vid sju års ålder. Läsåret 2008/09 var 1 313 elever sex år eller yngre i årskurs ett, vilket kan jämföras med 3 058 elever för fem år sedan. Denna andel har successivt sjunkit från 3,1 till 1,4 %. Denna siffra kan jämföras med siffran året innan förskoleklassen introducerades då det var över 8 % av barnen som började skolan vid sex års ålder.

Läsåret 2008/09 var 18 % av samtliga elever berättigade till modersmålsundervisning. Andelen har ökat kontinuerligt de senaste sex åren. Endast 53 % av de berättigade eleverna deltog i undervisningen. I de tre storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö var mer än var tredje elev berättigad till modersmålsundervisning.

Flickorna presterar, liksom tidigare år, bättre i skolan än pojkarna som har ett betydligt lägre genomsnittligt meritvärde. Våren 2008 var flickornas genomsnittliga meritvärde 220,6 medan pojkarnas var 198,5. Denna könsskillnad har varit relativt konstant sedan betygssystemet infördes läsåret 1997/98. Detta år var det genomsnittliga meritvärdet för flickor 212 medan det för pojkarna var 190,9. Meritvärdet har således ökat för båda könen.

Elever med svensk bakgrund hade 2008 ett genomsnittligt meritvärde på 212,0. Elever med utländsk bakgrund är en heterogen grupp och skiljer sig åt avsevärt. Elever med utländsk bakgrund som är födda i Sverige har ett medelvärde på 202,8 och de som invandrat före sju års ålder har ett medelvärde på 200,6. De elever som invandrat senare har dock ett betydligt lägre genomsnittligt betyg, endast 164,2.

Den bakgrundsfaktor som uppvisar den största samvariationen med elevernas resultat för både elever med svensk och med utländsk bakgrund är dock föräldrarnas utbildningsnivå.

Elever i fristående skolor har högre betyg än elever i kommunala skolor. Våren 2008 var det genomsnittliga meritvärdet i fristående skolor 227,2 medan meritvärdet för kommunala skolor var 207,5.

Andelen elever våren 2008 som var behöriga till gymnasieskolan var 88,9 %, vilket är den lägsta andelen sedan 1998 då det nuvarande betygssystemet infördes. Fler flickor än pojkar var behöriga, men andelen behö-

riga flickor minskade med en halv procentandel jämfört med föregående år. Av eleverna med svensk bakgrund var 91 % behöriga till gymnasieskolan, liksom 76,6 % av eleverna med utländsk bakgrund.

Läsåret 2008/09 tjänstgjorde 88 800 lärare i grundskolan. Av dessa var 75 % kvinnor och 25 % män. Var tionde lärare var född utomlands. Av samtliga lärare hade drygt 85 % en pedagogisk högskoleexamen. Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen har ökat med 0,5 % från föregående år. Som jämförelse kan nämnas att läsåret 1994/95 var andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen 93 % för att under de följande åren sjunka kraftigt till som lägst 81 % läsåret 2002/03.

Andelen lärare per 100 elever i grundskolan var, omräknat till heltidstjänster, 8,4. Det är den högsta lärartäthet som uppmäts sedan 1992. Lärartätheten varierar dock mycket mellan skolor och mellan kommuner.

Den totala kostnaden för den kommunala grundskolan beräknades uppgå till ca 68,5 miljarder kronor 2008. Till detta kommer kostnader för skolskjuts, knappt 2,5 miljarder kronor. Den totala kostnaden minskade med 0,9 % jämfört med 2007. Samtidigt minskade antalet elever med 2,9 %, vilket innebär att kostnaden per elev ökade med 2,1 procentenheter till drygt 81 300 kr per elev. Den största procentuella ökningen står kostnaderna för elevvård för. Den största delkostnaden utgörs av undervisning och uppgick 2008 till 42 100 kr per elev.

Sameskolan

Sameskolan motsvarar grundskolans årskurser 1–6 och är utformad efter samernas behov av en utbildning som tillvaratar och utvecklar det samiska språket och kulturarvet. Integrerad samisk undervisning finns i kommunala skolor upp t.o.m. årskurs 9. Sameskolstyrelsen får efter avtal med en kommun fullgöra kommunens uppgifter avseende förskoleklass och förskole- och fritidshemsverksamhet för samiska barn.

År 2008 gick 168 elever i sameskolan. Av dessa gick 24 i förskoleklass. Antalet elever var i stort sett oförändrat jämfört med föregående år. Förskola och fritidshem finns i anslutning till de fem sameskolorna.

Den integrerade samiska undervisningen minskade och finns nu i sju kommuner med totalt 135 elever.

Den totala kostnaden för sameskolan, förskola och skolbarnsomsorg uppgick 2008 till 52,4 miljoner kronor. Kommunala avgifter finansierar platser inom sameskolans förskola och skolbarnsomsorg. Kostnaden per elev i sameskolan uppgick 2008 till 203 048 kr, vilket är en ökning med ca 11 % sedan 2007.

Specialskolan

Specialskolan har varit en skolform för elever med dövhet eller hörselskada som på grund av det inte kan gå i grundskola eller motsvarande del av särskolan. Genom en ändring i skollagen utvidgades fr.o.m. den 1 juli 2008 målgruppen för specialskolan. Utöver de grupper som tidigare omfat-

tats tillhör sedan dess även elever med synskada och ytterligare funktionshinder samt elever med grav språkstörning specialskolans målgrupp. Den utvidgade målgruppen ska erbjudas plats i specialskolan om eleverna på grund av dessa funktionsnedsättningar eller av andra särskilda skäl inte kan gå i grundskolan eller särskolan.

I specialskolan var 516 elever inskrivna under 2008, vilket är ett oförändrat antal jämfört med föregående läsår. En dryg tiondel av eleverna gick i någon av de tre riksskolorna Åsbackaskolan, Ekeskolan eller Hällsboskolan.

Den totala kostnaden för specialskolan uppgick till 349 miljoner kronor, vilket motsvarar en kostnad per elev på 693 000 kr.

Särskolan

Barn som bedöms inte kunna nå upp till grundskolans mål för att de har en utvecklingsstörning, ett betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder på grund av hjärnskada, eller autism eller autismliknande tillstånd har rätt att gå i särskola. Den obligatoriska särskolan är uppdelad i grundsärskola och träningsskola. Träningsskolan finns för de elever som inte kan gå i grundsärskolan på grund av utvecklingsstörningens omfattning.

Andelen elever i särskolan har ökat under de senaste åren och ligger nu på en historiskt hög nivå, även om den elevökning i obligatoriska särskolan som pågått sedan 1990-talets mitt har mattats av de senaste åren. Andelen elever i grundskoleåldern som är mottagna i särskolan varierar kraftigt på kommunnivå.

Liksom föregående läsår minskade antalet elever något även läsåret 2008/09. Elevantalet minskade från knappt 14 000 elever till 13 300 elever. Andelen av alla elever i den obligatoriska skolan som var mottagna i särskolan var dock ungefär densamma som året innan. Läsåret 2008/09 utgjorde andelen elever i den obligatoriska särskolan 1,44 % av samtliga elever i den obligatoriska skolan.

Andelen grundsärskoleelever som fick sin undervisning som integrerade i grundskoleklasser varierade mellan kommunerna. Högst andel, 33 %, fanns i glesbygdskommunerna. Totalt var ca 14 % av eleverna i den obligatoriska särskolan integrerade i grundskolan.

Gymnasiesärskolan erbjuder yrkesförberedande utbildning i nationella eller specialutformade program där verksamhets- och yrkesträning ingår. Läsåret 2008/09 gick 9 300 elever i gymnasiesärskolan, vilket var en ökning med 7,5 % jämfört med föregående läsår. Vid motsvarande jämförelse förra året var ökningen 5,6 %. Antalet gymnasiesärskolor ökade under läsåret och uppgick till 271 stycken i 179 kommuner.

Lärartätheten i särskolan har ökat något. Andelen lärare med specialpedagogisk examen har minskat kontinuerligt under den senaste tioårsperioden, från 57 % 1999/00 till bara 37 % 2008/09.

Den totala kostnaden för den obligatoriska särskolan i kommunal regi beräknades uppgå till 3,7 miljarder kronor. Till detta kommer kostnader för skolskjuts på ca 0,6 miljarder kronor. Den totala kostnaden för särskolan har minskat med 0,7 % sedan föregående år. Kostnaden per elev har samtidigt ökat med 1,7 % till 320 100 kr. Kostnaden för den kommunala gymnasiesärskolan beräknades 2008 uppgå till 2,1 miljarder kronor, vilket är en ökning med 6,3 % jämfört med föregående år. Kostnaden per elev beräknas öka med 0,9 % till 248 300 kr.

Gymnasieskolan

Elevantalet i gymnasieskolan ökade med 1,6 % läsåret 2008/09 jämfört med året innan och uppgick till drygt 396 000 personer. Läsåret 2008/09 gick var femte elev i en fristående gymnasieskola. I de tre storstadskommunerna gick var tredje elev i en fristående gymnasieskola.

Av alla elever med slutförklarad utbildning våren 2008 uppnådde 89 % grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier. Andelen kvinnor som uppnådde grundläggande behörighet var drygt 5 procentenheter större än andelen för män. Både kvinnor med svensk bakgrund och kvinnor med utländsk bakgrund slutför sin gymnasieutbildning i större utsträckning än män med motsvarande bakgrund. Skillnaden mellan könen var större för elever med utländsk bakgrund jämfört med de med svensk bakgrund.

Läsåret 2008/09 gick 22 900 elever i årskurs 1 på individuella program, vilket motsvarar 15 % av alla elever i årskurs 1. Totalt gick 5 300 elever årskurs 2 och 3 300 var inskrivna i årskurs 3 på ett individuellt program. Sedan den 1 juli 2006 har fristående gymnasieskolor rätt att anordna individuella program. Av alla elever på individuella program gick endast 520, eller 1,6 %, i fristående gymnasieskolor.

De totala kostnaderna för den kommunala gymnasieskolan beräknades 2008 uppgå till 28,2 miljarder kronor, vilket är en ökning med 0,6 % jämfört med föregående år. Den totala kostnaden per elev beräknades vara 89 500 kr, vilket är en ökning med 1,1 %. Kostnaden per elev varierade dock mycket mellan de olika programmen. Kostnaden per elev för undervisning i kommunala gymnasieskolor uppskattades uppgå till 42 000 kr vilket motsvarar en ökning med 0,7 % jämfört med 2007.

Anslagen för 2010

En sammanställning av regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag finns i bilaga 2 till detta betänkande.

1:1 Statens skolverk

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 314 311 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 1:1 Statens skolverk.

Propositionen

Statens skolverk (Skolverket) är en central förvaltningsmyndighet för det offentliga skolväsendet för barn, ungdomar och vuxna och för den förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg som det allmänna anordnar. Skolverket ska bidra till målpuffyllelsen inom utbildningsområdet genom att svara för uppföljning, utvärdering och utveckling av skolväsendet, förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och vuxenutbildning samt för vissa styrdokument.

Ansvar för vissa sektorsspecifika ekonomiska uppgifter förs över från bl.a. Skolverket till SCB. Skolverkets anslag föreslås därför minska med 1 033 000 kr 2010.

I januari 2009 fick Skolverket i uppdrag att bl.a. utarbeta nya kursplaner för grundskolan, specialskolan, sameskolan och den obligatoriska sarskolan (dnr. U2009/312/S). För samtliga skolformer ska Skolverket också utarbeta kunskapskrav för godtagbara kunskaper i årskurs 3 och 6 samt kunskapskrav för betygsstegen A, C och E i årskurs 9 för de skolformer där betyg sätts. Uppdraget ska redovisas i april 2010. Avsikten är att de nya kursplanerna och den nya betygsskalan ska träda i kraft successivt under läsåret 2011/12.

Stimulansbidraget för att stärka basfärdigheterna läsa, skriva och räkna omfattar 500 miljoner kronor 2010 (anslag 1:11). Det är elever som ligger i riskzonen för att inte nå målen som är den prioriterade gruppen, men statsbidraget får även användas för äldre elever i behov av särskilt stöd och vissa kompetenshöjande insatser. Statens skolverk har i uppdrag att utvärdera satsningen och ska redovisa en första utvärdering under 2010.

Skolverket har också fått i uppdrag att genomföra flera utvecklingsinsatser inom jämställdhetsområdet, t.ex. att fortbilda lärare och annan skolpersonal om könsroller och hederstraditioner samt vad gäller sex- och samlevnadsundervisningen. Skolverket ska även stödja elevhälsan för att förebygga psykisk ohälsa. Uppdraget ska slutrapporteras senast den 31 december 2010.

I sitt arbete mot mobbning och kränkande behandling behöver skolans personal kunskaper, som bygger på vetenskap och väl beprövad erfarenhet, i hur mobbning förebyggs, upptäcks och bemöts. Skolverket har därför fått i uppdrag att utforma en utbildningssatsning om forskningsbaserade åtgärdsprogram mot mobbning. Som en del i utbildningssatsningen har skolpersonal kunnat läsa en kurs på högskolenivå om mobbning, kränkande behandling och diskriminering omfattande 10 högskolepoäng. Inom ramen

för uppdraget ska Skolverket även utvärdera effekterna av de befintliga metoder mot mobbning som används i Sveriges skolor. Totalt beräknas satsningen omfatta 45 miljoner kronor under perioden 2007–2010.

Regeringen har beräknat anslaget för 2010 till 314 311 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 3,03 %.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det belopp som regeringen föreslår.

1:2 Statens skolinspektion

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 336 942 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 1:2 Statens skolinspektion.

Propositionen

Statens skolinspektion har inrättats fr.o.m. den 1 oktober 2008. Skolinspektionen har från detta datum övertagit Skolverkets tidigare ansvar för tillsyn och kvalitetsgranskning samt s.k. tillståndsprövning avseende fristående skolor. Verksamheten har under 2009 varit under uppbyggnad samtidigt som löpande tillsyns- och kvalitetsgranskningssuppgifter fullföljts. Myndigheten beräknar att vara fullt bemannad i slutet av innevarande år och nå full kapacitet under 2010.

Statens skolinspektion ska ansvara för kvalitetsgranskning av skolväsendet, förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen samt för tillsyn över det offentliga skolväsendet och för den förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg m.m. som det allmänna anordnar. Skolinspektionen ska vidare ansvara för s.k. tillståndsprövning. Det innebär att myndigheten beslutar om godkännande av och rätt till bidrag för fristående skolor samt om återkallande av sådant godkännande och sådan rätt till bidrag. Anslaget ska även användas till finansiering av barn- och elevombudet och till den administration som Skolinspektionen kommer att utföra åt Skolväsendets överklagandenämnd.

Skolinspektionen inrättades den 1 oktober 2008. Verksamheten är under uppbyggnad 2009 samtidigt som omfattande löpande tillsyns- och kvalitetsgranskningssuppgifter ska fullgöras. Myndigheten beräknas vara fullt bemannad i slutet av året och ha nått full kapacitet under 2010.

Regeringen har också givit Skolinspektionen i uppdrag att ansvara för viss central rättning av nationella prov (dnr U2009/4877/G). Syftet är att stödja en likvärdig bedömning och betygssättning av de nationella proven över landet. Uppdraget ska rymmas inom anslaget.

Regeringen har beräknat anslaget för 2010 till 336 942 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 2,99 %.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det belopp som regeringen föreslår.

1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 700 729 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanstag 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 12 000 000 kr under 2011–2012.

Propositionen

Specialpedagogiska skolmyndigheten inrättades den 1 juli 2008. Myndigheten övertog då verksamhet som tidigare bedrivits av Specialpedagogiska institutet, Specialskolemyndigheten och Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd. Från den 1 oktober övertog myndigheten också viss verksamhet från Nationellt centrum för flexibelt lärande. Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningsanslag är en sammanslagning av hela eller delar av förvaltningsanslagen för de tidigare verksamheterna.

Specialpedagogiska skolmyndigheten ansvarar för statens specialpedagogiska stöd rörande barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder och för utbildning i specialskolan. Anslaget används för Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningskostnader. Vidare används anslaget för att delvis täcka kostnader för myndighetens uppdrag på läromedelsområdet samt för viss internationellt arbete.

Myndighetens stödjande uppgift innebär att ge specialpedagogiskt stöd till kommuner och andra huvudmän som ansvarar för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg samt utbildning inom det offentliga skolväsendet m.m. I myndighetens uppdrag ligger också att tillgodose behovet av anpassade läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder. Dessutom fördelar myndigheten vissa statsbidrag.

Myndigheten har intäkter från läromedelsförsörjning samt ersättning från kommuner för elever i specialskola. Dessa intäkter får disponeras av myndigheten. Det ekonomiska målet är att intäkterna delvis ska täcka kostnaderna för verksamheten.

Myndigheten har också intäkter från Folkbildningsrådet för verksamhet som gäller administration av förstärkningsbidrag till folkhögskolor. Dessa intäkter disponeras av myndigheten. Det ekonomiska målet för administrationen av förstärkningsbidrag till folkhögskolor är full kostnadstäckning.

Kostnader som inte finansieras med avgiftsintäkter ska finansieras med medel från anslaget.

Från och med den 1 juli 2008 har specialskolans målgrupp utökats till att även omfatta barn med synskada och ytterligare funktionshinder samt barn med grav språkstörning (prop. 2007/08:112, bet. 2007/08:UbU16, rskr. 2007/08:212). Ekeskolan och Hällsboskolan har, till följd av detta, återetablerats som statliga specialskolor. Antalet elever i specialskolan förväntas därmed öka. Riksdagen har under året beslutat om möjlighet för ytterligare skolgång för vissa av specialskolans elever (prop. 2008/09:112, bet. 2008/09:UbU16, rskr. 2008/09:219). Också denna reform förväntas leda till att antalet elever i specialskolan ökar. Regeringen förslår mot bakgrund av detta att anslaget ökas med 22 174 000 kr.

Specialpedagogiska skolmyndigheten deltar för Sveriges räkning i samarbetet inom European Agency för Development in Special Needs Education. Detta har tidigare finansierats av Skolverkets anslag. Regeringen anser att deltagandet i samarbetet i stället bör belasta Specialpedagogiska skolmyndighetens anslag och föreslår därför att anslaget ökas med 1 500 000 kr.

Specialpedagogiska skolmyndigheten behöver kunna lämna förhandsbesked till förlag på den kommersiella marknaden. För att möjliggöra för myndigheten att göra framtida ekonomiska åtaganden föreslås att regeringen bemyndigas att under 2010, för ramanslaget 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 12 000 000 kr 2011–2012.

Regeringen har beräknat anslaget för 2010 till 700 729 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 3,28 %.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det av belopp som regeringen föreslår. Utskottet tillstyrker också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 1:3 Specialpedagogiska institutet besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 12 000 000 kr under perioden 2011–2012.

1:4 Sameskolstyrelsen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 26 553 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 1:4 Sameskolstyrelsen.

Propositionen

Sameskolstyrelsen är en styrelse för sameskolorna och den integrerade samiska undervisningen i kommunal grundskola. Ändamålet med verksamheten är att ge samiska barn en utbildning med samisk inriktning och att bidra till att bevara och utveckla det samiska språket och den samiska kulturen.

Utbildningen bedrivs vid sameskolor t.o.m. årskurs 6 i grundskolan samt i integrerad samisk undervisning i kommunal grundskola t.o.m. årskurs 9. Det har under läsåret 2008/09 funnits fem sameskolor med totalt 168 elever från förskoleklass till årskurs 6.

Det pågår en beredning inom Regeringskansliet i syfte att uppnå en större enhetlighet vad gäller kommunernas avgifter till Sameskolstyrelsen för en plats i samisk förskoleklass och fritidshem.

Kostnader för att lösa fleråriga hyreskontrakt har uppstått i samband med avveckling av skolan i Lannavaara. Därför föreslås i tilläggsbudgeten till proposition 2009/10:1 att anslaget ökas med 8 000 000 kr. Anslaget föreslås därefter minska med 500 000 kr 2010 och beräknas därefter minska med samma belopp under 2011–2013 i förhållande till den beräkning som låg till grund för 2009 års ekonomiska vårproposition (prop. 2008/09:100).

Regeringen har beräknat anslaget för 2010 till 26 553 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 3,59 %.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det belopp som regeringen föreslår.

1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 906 499 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 1:5 Utvecklingen av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg och avslår därmed motionsyrkanden om andra anslagsbelopp.

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanstag 1:5 Utvecklingen av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 125 000 000 kr under 2011–2012.

Jämför särskilda yttrandena 2 (v) och 3 (mp).

Propositionen

Anslaget används för att främja utveckling av förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning. Ur anslaget bekostas främst insatser som vidtas för att stödja och stimulera kommunernas verksamhetsutveckling inom barnomsorg, skola och vuxenutbildning. Stödet avser även verksamhet med annan än kommunal huvudman. Anslaget används också till den statliga rektorsutbildningen samt för administration, uppföljning och utvärdering av vissa uppdrag.

För att finansiera genomförandeinsatser som gäller förtydligande av målen i förskolans läroplan, nya ämnesplaner i gymnasieskolan, nya kursplaner och kunskapskrav i grundskolan och motsvarande skolformer samt en ny betygsskala inom det offentliga skolväsendet ökas anslaget med 97 000 000 kr. Finansieringen sker genom att anslag 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal minskas med samma belopp.

För att finansiera ytterligare satsningar för att stärka läraryrkets status och utbildningens kvalitet höjs anslaget med 500 000 kr. Anslag 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal minskas med samma belopp.

Anslag 1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg minskas vidare med 22 174 000 kr för att finansiera ökade kostnader för specialskolorna samt med 1 500 000 kr för att finansiera Sveriges deltagande i European Agency for Development in Special Needs Education. Dessa medel tillförs i stället anslag 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Anslaget minskas ytterligare då aktiviteter överförs på andra anslag och andra utgiftsområden. För att delfinansiera satsningen Dans i skolan, anslag 2:19 Luleå tekniska universitet grundutbildning, minskas anslag 1:5 med 700 000 kr och för att delfinansiera forskningsprogram om det civila samhället, anslag 13:6 Insatser för den ideella sektorn, utgiftsområde 17,

minskas anslag 1:5 med 90 000 kr. Slutligen minskas anslaget med 7 000 000 kr för ersättning till kommunerna i samband med införandet av befattningsutbildningen för rektorer, vilket i stället överförs till anslag 1:1 Kommunalekonomisk utjämning under utgiftsområde 25.

Statens skolverk behöver sluta ekonomiska avtal inom ramen för sitt utvecklingsarbete. För att möjliggöra för myndigheten att göra framtida ekonomiska åtaganden föreslås att regeringen bemyndigas att under 2010, för ramanslaget 1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 125 000 000 kr under perioden 2011–2012.

Regeringen har beräknat anslaget för 2010 till 906 499 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 1,55 %.

Motionerna

Vänsterpartiet anför i motion 2009/10:Ub350 i denna del att all gymnasieutbildning ska ge tillräckliga kunskaper för såväl fortsatta studier som arbets- och samhällsliv och anser därför att försöket med lärlingsutbildning ska upphöra. Därför vill Vänsterpartiet minska anslag 1:5 med 400 000 000 kr för 2010, som är avsedda att gå till lärlingsutbildning. Samtidigt vill Vänsterpartiet öka anslaget med 100 000 000 kr avsedda för en förstärkning av studie- och yrkesvägledningen i gymnasieskolan. Sammantaget minskas således anslaget med 300 000 000 kr.

Miljöpartiet vill i motion 2009/10:Ub513 yrkande 2 i denna del höja anslaget med 158 miljoner kronor. Av dess avsätts 100 miljoner kronor till en kvalitetspott för pedagogisk utveckling och 58 miljoner kronor till ämnesundervisning på modersmål.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det belopp som regeringen föreslår och avslår motionsyrkanden om andra anslagsbelopp. Utskottet tillstyrker också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 125 000 000 kr under perioden 2011–2012.

Regeringen har tillsatt en särskild kommitté, Nationella lärlingskommittén, som har till uppgift att följa upp kvalitet och målpuppfyllelse i den pågående försöksverksamheten med gymnasial lärlingsutbildning. Kommittén har i november 2009 lämnat sitt första delbetänkande (SOU 2009:85) från sitt arbete. Trots att försöksverksamheten ännu pågått endast en kort tid visar betänkandet på en rad erfarenheter till grund för fortsatt utveckling av lärlingsutbildningen. Utskottet ser positivt på en sådan fortsatt utveckling av lärlingsutbildning inom många yrkesområden.

1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 492 257 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet.

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för raman-slag 1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden med-för behov av framtida anslag på högst 83 000 000 kr under 2011.

Propositionen

Anslaget används huvudsakligen för att finansiera särskilda insatser på skol-området samt särskilt utbildningsstöd.

Särskilda insatser omfattar bl.a. särskild undervisning på sjukhus m.m. samt bidrag till kommuner för samordnande av regionala utbildningsinsat-ser för elever med funktionshinder eller andra särskilda behov i grund-skola och gymnasieskola och elever i särskola med flera funktionshinder enligt förordning (1991:931) om statsbidrag till särskilda insatser på skol-området.

Särskilt utbildningsstöd lämnas till svårt rörelsehindrade personer som studerar vid universitet, högskola eller folkhögskola. Statligt bidrag får även lämnas för sådant stöd som erbjuds personer med andra funktionshin-der som studerar vid folkhögskola och till personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som studerar vid universitet och högskola.

Från anslaget fördelas även medel som bidrag till kommuner för riksre-kryterande gymnasieutbildning för bl.a. rörelsehindrade, döva och hörsel-skadade elever. Den huvudsakliga faktorn som styr anslaget är antalet elever.

Riksgymnasieverksamheten i Örebro kommun för döva och hörselska-dade elever omfattade 449 elever hösten 2008. För elever med svåra rörelsehinder anordnas Rh-anpassad gymnasieutbildning enligt 5 kap. 7 § skollagen (1985:1100) i Stockholms stad samt i Kristianstads, Göteborgs och Umeå kommuner. Denna verksamhet omfattade läsåret 2008/09 170 elever.

Specialpedagogiska skolmyndigheten beslutar om det särskilda utbild-ningsstödet till folkhögskolor, universitet, högskolor och till Rh-anpassad gymnasieutbildning. Bidraget beviljas per läsår. Regeringen föreslås därför bli bemyndigad att under 2010 för ramanslaget 1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 83 000 000 kr under 2011.

Regeringen har beräknat anslaget för 2010 till 492 257 000 kr. I belop-pet ingår en pris- och löneomräkning med 1,04 %.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det belopp som regeringen föreslår. Utskottet tillstyrker också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 83 000 000 kr under 2011.

1:7 Maxtaxa inom förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 3 660 000 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 1:7 Maxtaxa inom förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.

Propositionen

Anslaget finansierar statsbidrag till de kommuner som har ett system med maxtaxa i förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen. Under anslaget finansieras även det statsbidrag för kvalitetssäkrande åtgärder som ska lämnas till de kommuner som tillämpar maxtaxa. Dessutom bekostas Skolverkets kostnader för arbete med administration av rekvisition från kommunerna samt uppföljning av reformens olika delar under anslaget.

Regeringen bedömer att alla kommuner kommer att tillämpa systemet med maxtaxa.

Regeringen har beräknat anslaget för 2010 till 3 660 000 000 kr.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det belopp som regeringen föreslår.

1:8 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 152 112 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 1:8 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola.

Propositionen

Bidraget används till särskilt verksamhetsstöd till bl.a. vissa riksrekryterande gymnasiala utbildningar och förberedande dansutbildningar, bidrag till riksinternatskolor, statsbidrag till kommuner med s.k. IB-utbildning, statsbidrag till kostnader för utlandssvenska elevers skolgång i Sverige, ersättning för kostnader för nordiska elever på gymnasial nivå, statsbidrag till utbildning för barn till beskickningsmedlemmar m.m. Den huvudsakliga faktorn som styr utgifterna inom anslaget är antalet elever.

Från anslaget utbetalas även bidrag till en kommun för elever från annat nordiskt land som studerar i Sverige med stöd av överenskommelsen om nordisk utbildningsgemenskap på gymnasial nivå. Ersättningen avser det överskjutande antalet elever som kommunen tagit emot i förhållande till det antal elever som genomgått utbildning i annat nordiskt land.

Höstterminen 2008 lämnades bidrag för 315 nordiska elever och vårterminen 2008 var antalet nordiska elever 299. Antalet nordiska elever för vilka ersättning betalas ut har successivt ökat något.

Från och med 1 juli 2007 lämnas statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige enligt förordning (2007:81) om utbildning och statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige. För höstterminen 2007 betalades cirka 8,6 miljoner kronor ut. För läsåret 2008/09 utbetalades sammanlagt 24 miljoner kronor för 351 elever under höstterminen och 338 elever under vårterminen.

Regeringen har beräknat anslaget för 2010 till 152 112 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 2,63 %.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det belopp som regeringen föreslår.

1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 97 163 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet.

Propositionen

Enligt förordning (1994:519) om statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar lämnas statsbidrag för svensk utlandsskola, distansundervisning, kompletterande svensk undervisning och undervisning vid utländsk skola. Bestämmelsen syftar till att ge utlandssvenska barn och ungdomar utbildning som motsvarar förskoleklass, grundskola och gymnasieskola eller undervisning i svenska och om Sverige om de går i en

utländsk skola. För att bidrag ska betalas ut för eleven måste en av vårdnadshavarna vistas i utlandet på grund av verksamhet som bedöms väsentlig för det svenska samhället. Under anslaget finansieras också bl.a. lönekostnader för nationellt anställda lärare m.fl. vid de tretton Europaskolorna.

Anslaget är beroende av elevutvecklingen. Läsåret 2008/09 fanns det 24 svenska utlandsskolor som bedrev undervisning på grundskolenivå. Vid 19 av dessa bedrevs undervisning i förskoleklass och vid 6 skolor även undervisning på gymnasienivå. Antalet elever vid de internationella skolorna har ökat under året samtidigt som andelen statsbidragsberättigade elever minskat. Totalt deltog 1 427 elever i undervisningen. Året innan deltog 1 385 elever. Genomsnittskostnaden per elev var 92 300 kr vilket kan jämföras med 100 600 kr läsåret innan (enligt prop. 2008/09:1) (87 000 kr enligt prop. 2009/10:1).

Regeringen har beräknat anslaget för 2010 till 97 163 000 kr. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 2,63 %.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det belopp som regeringen föreslår.

1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 1 263 500 kr, för budgetåret 2010 under anslag 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal och avslår därmed motionsyrkanden om andra anslagsbelopp.

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramslag 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 600 000 000 kr under 2011.

Jämför särskilt yttrande 3 (mp).

Propositionen

För att stärka lärares möjligheter till kvalificerad fortbildning inleddes under 2007 en omfattande och långsiktig satsning på akademisk fortbildning för lärare. Syftet med fortbildningen är att stärka lärarnas kompetens för att därigenom öka elevernas måluppfyllelse. Fokus ska ligga på att stärka lärarnas ämnesteoriska och ämnesdidaktiska kompetens, men också på annan relevant fortbildning som främjar elevernas måluppfyllelse.

Medel under anslaget finansierar dessa insatser. Medlen ska användas till sådan fortbildning som genomförs på uppdrag av Skolverket i enlighet med regeringens uppdrag till myndigheten (U2007/3168/S, U2007/6066/G, 2007/6310/G, U2007/7558/SV och U2009/2216/S). Medlen ska även användas till statsbidrag enligt förordning (2007:222) om statsbidrag för fortbildning av lärare samt förordning (2009:280) om statsbidrag för fortbildning av personal inom förskolan. Statsbidraget som betalas ut är ersättning för lönekostnader så att behöriga lärare kan studera och behålla 80 % av sin lön. Anslaget bekostar även Skolverkets kostnader för administration samt uppföljning av fortbildningsinsatserna.

En satsning på fortbildning för förskolepersonal inleddes 2009 och pågår t.o.m. 2011 och omfattar 200 000 000 kr per år. Syftet är att utveckla barnskötares och förskollärares kunskaper för att kunna stärka och fördjupa den pedagogiska kompetensen.

Satsningen på Lärarlyftet fortsätter under 2010. Regeringen föreslår därför att 1 063 500 000 kr anvisas för 2010. Av dessa medel utgör 150 000 000 kr oförbrukade medel från satsningens första år. Regeringen avser att se över regelverket för fortbildningssatsningen.

Regeringen avser att genomföra en utbildningsinsats för att de över 7 000 lärare som i dag är anställda utan tidsbegränsning trots att de saknar lärarexamen ska nå behörighet. För att fortbildningssatsningen ska komma dessa lärare till del minskas anslaget med 6 000 000 kr som i stället tillförs anslag 2:54 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor.

För att finansiera genomförandeinsatser som gäller förtydligande av målen i förskolans läroplan, nya ämnesplaner i gymnasieskolan, nya kursplaner och kunskapskrav i grundskolan och motsvarande skolformer samt en ny betygsskala minskas anslaget med 97 000 000 kr. Dessa medel tillförs i stället anslag 1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg.

Anslaget minskas vidare med 500 000 kr för att finansiera ytterligare satsningar för att stärka läraryrkets status och utbildningens kvalitet under anslag 1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg.

För att ge Skolverket möjlighet att teckna fleråriga avtal med lärosäten om uppdragsutbildning samt lämna förhandsbesked till skolhuvudmän om statsbidrag föreslås att regeringen blir bemyndigad att under 2010, under anslaget, besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 600 000 000 kr under 2011.

Regeringen har beräknat anslaget för 2010 till 1 263 500 000 kr.

Motionen

Miljöpartiet vill i motion 2009/10:Ub513 i denna del yrkande 2 öka anslaget med 160 000 000 kr. Syftet är att göra det möjligt för alla grupper av lärare att ta del av Lärarlyftet. Miljöpartiet vill därför höja ersättningsgraden till 90 % av lönen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det belopp som regeringen föreslår och avslår motionsyrkanden om andra anslagsbelopp. Lärarlyftet, som initierades 2007, innebär en stor satsning på kvalificerad lärarfortbildning. Det nyligen startade förskolelyftet innebär en motsvarande satsning på att utveckla förskolepersonalens kompetens. Utskottet ser mycket positivt på dessa insatser. De ger goda förutsättningar för att förbättra undervisning och resultat i förskola och skola. Det är förvånande att inte alla kommuner har valt att delta och därmed undanhållit inte bara personalen utan ytterst förskolebarn och elever dessa goda möjligheter till utveckling. Utskottet tillstyrker också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 600 000 000 kr under 2011.

1:11 Förstärkning av basfärdigheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 500 022 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 1:11 Förstärkning av basfärdigheter och avslår därmed motionsyrkanden om andra anslagsbelopp.

Jämför särskilt yttrande 2 (v).

Propositionen

Ett nytt statsbidrag har införts fr.o.m. den 1 oktober 2008. Anslaget används för att stärka skolhuvudmännens arbete med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Fördelningen av medel till huvudmännen styrs av elevantalet i årskurs 1–3 samt andelen elever som saknar godkända betyg i något av ämnena svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik i årskurs 9. Under anslaget bekostas även Skolverkets kostnader för arbete med administration, information och uppföljning med anledning av bidraget.

Regeringen bedömer att det även fortsättningsvis finns ett stort behov av att stärka skolhuvudmännens arbete med basfärdigheter. Därför höjs anslaget med ytterligare 250 000 000 kr.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag om 500 022 000 kr för budgetåret 2010. I beloppet ingår en pris- och löneomräkning med 0,01 %.

Motionen

Vänsterpartiet begär i motion 2009/10:Ub350 i denna del att anslaget sänks med 500 000 000 kr. Vänsterpartiet anser att det behövs en permanent förstärkning av skolans resurser. Framför allt behövs mer pedagogisk personal. Därför avvisas resursförstärkningen på 500 000 000 kr.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det belopp som regeringen föreslår och avslår yrkanden om annat anslagsbelopp.

Utskottet anser att den särskilda satsningen på basfärdigheterna läsa, skriva och räkna är av stor vikt för att förbättra grundskolans kunskapsresultat.

Oppositionspartiernas förslag till nya anslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionärernas förslag till nya anslag.
Jämför särskilda yttrandena 1 (s) och 2 (v).

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i motionerna 2009/10:Ub559 yrkande 1 i denna del och yrkande 7 samt i motion 2009/10:Ub557 yrkande 21 ett rikstatstatsanslag (i bilaga 2 betecknat 1:16) för ökad personaltäthet och minskade klasstorlekar omfattande 1 miljard kronor till kommunerna. Vidare föreslås i motion 2009/10:Ub559 yrkande 1 i denna del och yrkande 6 att ett nytt anslag uppförs, Utvecklad studie- och yrkesvägledning i gymnasieskolan (i bilaga 2 betecknat 1:17). Detta anslag tillförs 100 miljoner kronor (motsvarande resursförstärkning föreslås av Vänsterpartiet under anslag 1:5 och Miljöpartiet under anslag 2:54).

Vänsterpartiet begär i motion 2009/10:Ub350 i denna del ett nytt anslag, Feministiskt självförsvar (i bilaga 2 betecknat 1:19). Detta anslag tillförs 1 miljon kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som tillstyrker regeringens budgetförslag, föreslår att riksdagen avslår yrkanden om nya anslag.

4 Vuxenutbildning

Inledning

I detta avsnitt behandlar utskottet regeringens förslag för budgetåret 2010 vad gäller anslag till myndigheter och stöd inom området vuxenutbildning (anslag 1:12–15).

Resultat

Läsåret 2007/08 deltog ca 170 300 personer i behörighetsgivande utbildningar inom kommunal vuxenutbildning (komvux). Andelen elever motsvarar 3,1 % av befolkningen i åldersgruppen 20–64 år, att jämföra med föregående läsår då andelen var 3,5 %. Den totala kostnaden för kommunal vuxenutbildning, inklusive påbyggnadsutbildning, uppgick 2008 till knappt 3 700 miljoner kronor. Det innebär en minskning med drygt 100 miljoner kronor jämfört med 2007. Kostnaden per studerande uppgick under läsåret 2007/08 till 44 700 kr för gymnasial vuxenutbildning och påbyggnadsutbildning, vilket är en ökning med 12 000 kr jämfört med föregående läsår.

Kvalificerad yrkesutbildning är en utbildningsform som präglas av arbetslivets medverkan i planering och genomförande. Kostnaden för den kvalificerade yrkesutbildningen och lärlingsutbildningen för vuxna till vissa hantverksyrken uppgick till 1 233 miljoner kronor för 2008. Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning redovisade 20 305 årsstudieplatser, vilket är en ökning med ca 900 årsstudieplatser sedan föregående år. Den statliga genomsnittskostnaden för en utbildningsplats var 60 735 kr. Antalet studerande har ökat med drygt 5 % från drygt 38 000 studerande 2007 till 40 000 under 2008. Medelåldern inom kvalificerad yrkesutbildning ligger oförändrat på 29 år. Av Statistiska centralbyråns undersökning 2007 framgår att 89 % av de som examinerats har arbete året efter avslutad utbildning, vilket är samma andel som för 2006. Drygt 86 % av dessa arbetade inom det område som utbildningen avser att leda till.

Påbyggnadsutbildning inom komvux syftar till att ge vuxna en utbildning som ger förutsättningar för utveckling inom ett yrke eller som leder till ett nytt yrke. Påbyggnadsutbildningarna finansieras av kommunerna eller med statligt stöd efter ansökan hos Skolverket. För 2008 anvisades 167,9 miljoner kronor i statligt stöd för verksamheten. Totalt gick 2 147 studerande på någon av de 28 påbyggnadsutbildningar som finansieras med statsbidrag enligt förordningen (2005:676) om statsbidrag till viss påbyggnadsutbildning.

Kompletterande utbildningar ska tillgodose utbildningsbehov inom skiftande områden, t.ex. konst, dans, teater, hantverk och flyg. Utbildningarna är ofta avgiftsbelagda. Staten ger olika slag av stöd beroende på hur utbildningarnas nationella värde bedöms. Statens finansiering av de kompletterande utbildningarna uppgick 2008 till drygt 146 miljoner kronor. Mellan

hösten 2007 och hösten 2008 minskade antalet studerande på dessa utbildningar med 3 %. Totalt studerade 5 213 personer på kompletterande utbildningar kalenderåret 2008. De studerande gick hösten 2008 på sammantaget 257 olika utbildningar hos olika enskilda huvudmän.

Antalet utbildningsanordnare i svenskundervisning för invandrare (sfi) var 299 läsåret 2007/08. Totalt 259 kommuner anordnade sfi i egen regi, vilket är något fler än läsåret dessförinnan. Utöver de kommunala anordnarna fick 6 studieförbund och 37 övriga utbildningsanordnare i uppdrag att anordna sfi. Kommunernas kostnad för sfi uppgick enligt preliminära bedömningar till 1 550 miljoner kronor 2008, en ökning med 267 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kostnaden per deltagare var 36 310 kr, vilket innebär en ökning med 4 647 kr jämfört med 2007. Läsåret 2007/08 deltog totalt 73 955 elever i sfi, vilket var 8 733 fler elever än läsåret innan. Aldrig tidigare har antalet deltagare i sfi varit så högt. Av eleverna var nästan 34 000 nybörjare i sfi. Antalet nybörjare i sfi 2007/08 var det högsta sedan mitten av 1990-talet då antalet nybörjare var 36 700.

Antalet studerande i vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox) uppgick 2008 till 4 907 personer, ett i det närmaste oförändrat antal jämfört med föregående läsår. Den totala kommunala kostnaden för särvox 2008 var enligt preliminära bedömningar ca 194 miljoner kronor, vilket är en minskning med ca 11 miljoner kronor jämfört med 2007.

1:12 Bidrag till vissa studier

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 15 525 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 1:12 Bidrag till vissa studier.

Propositionen

Anslaget används för statsbidrag som lämnas för studier om funktionshinder, utbildning som är särskilt anpassad för personer med funktionshinder och studier inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox). Bidrag betalas i enlighet med förordningen (2007:1345) om statsbidrag vid vissa studier för personer med funktionshinder.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 1:12 Bidrag till vissa studier för budgetåret 2010 anvisar ett ramanslag på 15 525 000 kr.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 103 953 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan.

Propositionen

Anslaget används för Myndigheten för yrkeshögskolans förvaltningskostnader, inklusive för att främja validering.

Myndigheten för yrkeshögskolan inrättades den 1 juli 2009. Anslaget förstärks med nära 28 miljoner kronor 2010 för att täcka helårskostnader.

Vidare ökas anslaget med 2 miljoner kronor under 2010 för att täcka ökande utgifter med anledning av satsningen på ytterligare yrkeshögskoleplatser.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen under anslag 1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan för budgetåret 2010 anvisar ett ramanslag på 103 953 000 kr. Anslagsbeloppet inkluderar en höjning med 2 637 000 kr (2,5 %) för pris- och löneomräkning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 7 624 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.

Propositionen

Ändamålet för anslaget är att finansiera utvecklingsinsatser inom vuxenutbildningsområdet.

Anslaget minskas med 710 000 kr jämfört med 2009. Anledningen till den föreslagna minskningen är huvudsakligen att det under 2010 införs nya programdelar inom EU:s program för livslångt lärande och att regeringen föreslår att utvecklingsinsatser 2010 finansieras från ramanslag 4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen under anslag 1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m. för budgetåret 2010 anvisar ett raman-slag på 7 624 000 kr. Anslagsbeloppet inkluderar en höjning med 40 000 kr (0,5 %) för pris- och löneomräkning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 2 841 928 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning och avslår motionsyrkanden om andra anslagsbelopp.

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för raman-slag 1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning besluta om bidrag till yrkeshögskolan, kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 000 kr under 2011 och högst 900 000 000 kr under 2012–2015.

Jämför särskilda yttrandena 1 (s) och 2 (v).

Propositionen

Ändamålet för anslaget är att finansiera:

- statligt stöd för yrkeshögskoleutbildningar
- statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning
- kostnader för personskadeförsäkring och ansvarsförsäkring inom yrkes-högskolan och kvalificerad yrkesutbildning
- statsbidrag för lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken
- statsbidrag för viss påbyggnadsutbildning
- statsbidrag för kompletterande utbildningar
- validering av utländsk yrkeskompetens
- statsbidrag för viss kommunal vuxenutbildning
- särskilt verksamhetsstöd för idrottens studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet
- särskilt verksamhetsstöd för att främja samisk utbildningsverksamhet
- särskilt verksamhetsstöd för riksomfattande kursverksamhet avseende hemslöjd.

Underskottet som uppkommer under 2009 på anslag 1:17 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning, som upphör fr.o.m. 2010, får täckas från detta anslag.

Som en följd av beslutade reformer med anledning av budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1 utg.omr. 16, bet. 2008/09:UbU1, rskr. 2008/09:131), propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183) och 2009 års proposition om vårtilläggsbudget (prop. 2008/09:99, bet. 2008/09:FiU21, rskr. 2008/09:311) ökas anslaget med nästan 450 miljoner kronor 2010.

Anslaget ökas med ytterligare 500 miljoner kronor 2010 med anledning av satsningen på ytterligare platser på gymnasial yrkesutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen. Vidare ökas anslaget med 94,4 miljoner kronor 2010 för att öka tillgången på yrkeshögskoleplatser.

För att underlätta övergången från de tidigare bidragssystemen till ett nytt system föreslår regeringen att även bidrag för kvalificerad yrkesutbildning finansieras från detta anslag.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen under anslag 1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning för budgetåret 2010 anvisar ett ramanslag på 2 841 928 000 kr.

Regeringen föreslår också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning besluta om bidrag till yrkeshögskolan, kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 000 kr under 2011 och högst 900 000 000 kr under 2012–2015.

Motionerna

Socialdemokraterna begär i sina motioner 2009/10:Ub551 yrkande 6, yrkande 7, yrkande 9 och yrkande 12, 2009/10:Ub559 yrkande 1 i denna del, yrkandena 3–5 och yrkande 8 att riksdagen anvisar 1 490 000 000 kr mer till anslag 1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning än vad regeringen anslagit. I det högre anslagsbeloppet ingår höjningar med anledning av ett s.k. ungdomslyft med 500 miljoner kronor, vilket motsvarar 10 000 fler platser inom komvux och yrkesvux. Anslaget tillförs därtill 50 miljoner kronor för kompetensutveckling för yrkesverksamma. Vidare innebär förslaget 15 000 fler platser i komvux och yrkesvux samt 750 miljoner kronor i höjt anslag. Den kvalificerade yrkesutbildningen tillförs 4 500 fler platser, vilket innebär en höjning av anslaget med 190 miljoner kronor.

Vänsterpartiet föreslår i motion 2009/10:Ub350 yrkande 1 i denna del att riksdagen anvisar 745 miljoner kronor mer till anslag 1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning än vad regeringen anslagit. Bakgrunden är ett förslag med 10 000 fler platser på komvux genom ett s.k. ungdomslyft och 700 fler platser inom yrkeshögskolan. Anslaget ökar därför med 545 miljoner kronor. Vidare behöver många människor komplettera sin tidigare utbild-

ning eller skaffa sig en yrkesutbildning. Fler utbildningsplatser inom komvux behövs, varför 5 000 fler platser inrättas 2010, vilket innebär att anslaget tillförs ytterligare 200 miljoner kronor 2010. (En motsvarande resursförstärkning om 500 miljoner kronor till ett ungdomslyft föreslås av Miljöpartiet under anslag 2:54.)

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till anslagsbelopp och avstyrker motionsyrkandena.

Utskottet anser att vuxenutbildningen är viktig, både för den enskilde individen och för samhället. Satsningar på vuxenutbildningen är, enligt utskottets mening, centrala för att nå de grupper bland både ungdomar och äldre som saknar gymnasieutbildning eller behöver komplettering i detta avseende. Utskottet välkomnar därför regeringens särskilda satsningar på vuxenutbildningen. Utskottet konstaterar att fördelningen av nya platser inom vuxenutbildningen kommer att kunna grundas på kvalificerat beslutsunderlag från huvudmännen, vilket innebär att hänsyn kan tas såväl till behov som till utbildningskapacitet för att därigenom möjliggöra utbildning av god kvalitet. Utskottet tillstyrker också det bemyndigande som regeringen föreslagit.

5 Universitet och högskolor

Inledning

I detta avsnitt behandlar utskottet anslagen 2:1–2:56 som avser universitet och högskolor m.m. för budgetåret 2010 samt motioner i anslutning till dessa. Avsnittet inleds med en sammanfattning av den resultatredovisning som ges i budgetpropositionen.

Resultat

Högskoleverket har under 2008 slutfört den första sexårscykeln med utvärderingar, där sammanlagt 1 700 högskoleutbildningar granskades. Parallellt startade en ny sexårscykel, med ett förändrat system för utvärdering av utbildningar som var avsett att bl.a. vara mer kostnadseffektivt än tidigare system. Det systemet kom dock enligt Högskoleverket att omfatta flera metodproblem och fick kritik från lärosätena. Högskoleverket beslöt därför under hösten 2008 att flytta fram de utvärderingar som var planerade för 2009 och i stället inleda arbetet med ett nytt system för utvärdering av utbildningar. Den samlade bedömningen efter den första sexårscykeln är att lärosätena i så gott som samtliga fall på ett tillfredsställande sätt vidta-

git åtgärder för att komma till rätta med de brister som påtalats, t.ex. stärkt lärarkompetensen. I vissa fall har lärosätena själva valt att i stället lägga ned utbildningen.

Under 2008 slutfördes de fyra sista utvärderingarna inom ramen för den första sexårscykeln. Beslut om ifrågasättande av examensrätt fattades för 10 av 27 lärarutbildningar. Övriga utbildningar som granskades i den första sexårscykeln bedömdes uppfylla kvalitetskraven.

År 2007 utvärderades det största antalet utbildningar hittills. Det var också ett år med många ifrågasättanden av examensrätter: 69 stycken, vilket motsvarade 17 % av de granskade utbildningarna. Merparten av dessa fanns inom området vård och medicin samt bland psykoterapeututbildningarna. Dessa utbildningar följdes upp under 2008, och beslut om indraget examenstillstånd fattades i ovanligt hög grad. Inom vårdområdet återkallades examenstillståndet för sju utbildningar. För de flesta av de resterande vårdutbildningar som ifrågasatts gjordes bedömningen att tillräckliga åtgärder vidtagits för att uppfylla kvalitetskraven för högre utbildning. I nio fall valde lärosätena själva att lägga ner de ifrågasatta vårdutbildningarna. Av de 18 psykoterapeututbildningar som följdes upp rekommenderade Högskolleverket regeringen att besluta att återkalla tillståndet att utfärda psykoterapeutexamen för sju enskilda utbildningsanordnare, vilket regeringen också har gjort. Med anledning av de brister som uppmärksammats vid granskningarna har regeringen gett Högskolleverket i uppdrag att utreda hur ökad kvalitet i psykoterapeututbildningen ska kunna säkerställas.

Under 2008 fortsatte ökningen av antalet sökande till högskolan. Totalt sökte 295 000 personer till utbildningsprogram och kurser höstterminen 2008, vilket är en ökning med 1 % jämfört med höstterminen 2007. Knappt två tredjedelar av det totala antalet sökande var kvinnor. Könsfördelningen har inte förändrats väsentligt under den senaste tioårsperioden.

Under 2008 ökade antalet helårsstudenter efter flera års nedgång. Antalet helårsstudenter uppgick under 2008 till drygt 280 000, vilket är ca 2 000 fler än under 2007.

Av studenterna i utbildning på grundnivå och avancerad nivå utgör kvinnor 59 % och män 41 %. Det är endast inom det konstnärliga området och inom naturvetenskap som könsfördelningen är jämn. Särskilt framträdande är den ojämna könsfördelningen inom teknik samt inom vård- och omsorgsutbildningarna. Fördelningen har varit oförändrad under de senaste åren. Lärosätenas arbete för att uppnå en jämnare könsfördelning på utbildningar med sned könsfördelning ger framför allt resultat när det gäller att öka andelen kvinnor på tekniska utbildningar.

Antalet utländska studenter som påbörjar studier vid svenska universitet och högskolor fortsätter att öka. Under läsåret 2007/08 registrerades 21 700 nya inresande studenter vid svenska lärosäten, vilket var en ökning med 13 % jämfört med föregående läsår. De utländska studenternas andel har ökat från 11 % till 25 % under de senaste tio åren. Cirka 31 400 studenter från andra länder studerade i Sverige under läsåret 2007/08. Totalt

utgjorde de inresande studenterna drygt 8 % av samtliga studenter i Sverige under 2007/08. Av de utländska studenterna kom 19 300 till Sverige som fritt inresande studenter utanför utbytesprogram, s.k. free movers, och 12 100 inom ramen för utbytesprogram, varav merparten via Erasmusprogrammet. En tredjedel av de fritt inresande studenterna läsåret 2007/08 kom från länder i Asien. Bland dessa kom flest från Kina och Pakistan.

Skillnaden mellan antalet studenter som kommer till Sverige för att studera och antalet svenskar som åker utomlands för att studera fortsätter att öka. Under läsåret 2007/08 studerade ca 24 000 svenska studenter utomlands. Det är 2 % färre än läsåret innan. Nära 19 000 av dessa studerade utomlands som fritt utresande studenter utanför utbytesprogram, och ca 5 000 studerande inom ramen för något utbytesprogram.

Av samtliga studenter som avlade examen i Sverige under 2007/08 hade 14 % studerat utomlands under sin utbildning. De flesta som har studerat utomlands återfinns bland personer med arkitektexamen och personer med juristexamen. Antalet utresande studenter och lärare inom lärarutbildningen har ökat efter att ett antal lärosäten har satsat på ökad mobilitet för denna grupp. Trots detta är lärarutbildningen ett av de utbildningsprogram som ligger lägst i andelen utresande svenska studenter.

Lärarytbyte sker bl.a. inom ramen för Erasmusprogrammet. Under läsåret 2007/08 skedde en minskning i antalet utresande lärare vid svenska lärosäten inom programmet, då 500 lärare åkte ut för att undervisa vid ett annat europeiskt lärosäte. Inför läsåret 2007/08 kunde lärosätena för första gången söka Erasmus mobilitetsmedel för personalfortbildning, något som visade sig vara mycket intressant för svenska lärosäten. Under 2007/08 deltog 114 personer från svenska lärosäten i sådan mobilitet.

Distansutbildningen inom högskolan har fortsatt att öka. Under läsåret 2007/08 uppgick antalet distansstudenter till 101 400, vilket är 12 000 fler än föregående läsår och drygt tre gånger så många som för tio år sedan. Närmare 40 universitet och högskolor erbjöd under läsåret 2007/08 kurser och program som distansutbildning, varav den största delen utgjordes av kurser om högst 7,5 högskolepoäng. Ökningen av antalet distansstudenter innebär att drygt var fjärde student numera läser på distans eller kombinerar distansstudier med campusförlagda studier. Cirka 40 % av distansstudenterna läser samtidigt campuskurser. Av de studenter som enbart läser på distans var 80 % registrerade på deltid. Jämfört med övriga studenter är drygt dubbelt så många distansstudenter över 34 år och andelen kvinnor är något högre.

Efter att under några år legat kring 3 000 ökade antalet nybörjare till utbildning på forskarnivå under 2008 till 3 200. Andelen kvinnor bland de nyantagna var 47 % år 2008. Högst andel kvinnor finns inom medicin, med 59 %, och lägst inom teknik, med 28 %. Samtidigt har antalet licentiatnybörjare minskat under de senaste åren.

Antalet doktorsexamina ökade marginellt under 2008 till knappt 2 900. Samtidigt fortsatte antalet licentiatexamina att minska under 2008 till drygt 750.

Anslagen för 2010

En sammanställning av regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag finns i bilaga 2 till detta betänkande.

2:1 Högskoleverket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 177 045 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 2:1 Högskoleverket.

Propositionen

Anslaget används för Högskoleverkets förvaltningskostnader, inklusive utvärdering och tillsyn av högskolans verksamhet, statistik om verksamheten vid universitet och högskolor samt bedömning av utländska eftergymnasiala utbildningsmeriter.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 2:1 Högskoleverket för budgetåret 2010 anvisar ett ramanslag på 177 045 000 kr. Anslagsbeloppet inkluderar en höjning med 5 539 000 kr (3,2 %) för pris- och löneomräkning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

2:2 Verket för högskoleservice

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 19 757 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 2:2 Verket för högskoleservice.

Propositionen

Anslaget används som bidrag till utgifter för antagningsverksamheten och bedömning av utländska gymnasiebetyg vid verket.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 2:2 Verket för högskole-service för budgetåret 2010 anvisar ett ramanslag på 19 757 000 kr. Anslagsbeloppet inkluderar en höjning med 386 000 kr (1,9 %) för pris- och löneomräkning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Anslag för grundutbildning vid universitet och högskolor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar de av regeringen begärda anslagsbeloppen, sammanlagt 19 737 559 000 kr, för budgetåret 2010 under anslagen för grundutbildning vid universitet och högskolor.

Propositionen

Under anslagen för grundutbildning beräknas all ersättning som är förenad med de utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för lärosätena. Ersättningen avser utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Regeringen föreslår att riksdagen för budgetåret 2010 anvisar 19 737 559 000 kr för grundutbildning. Samtliga ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer har för budgetåret 2010 pris- och löneomräknats med 3,33 %. Förslag till anslagsbelopp per lärosäte framgår av bilaga 2.

De närmaste åren talar allt för att det kommer att vara ett fortsatt starkt tryck på att få studera vid högskolor och universitet. Detta beror på att ungdomskullarna fortsatt ökar samtidigt som konjunkturen fortsatt bedöms vara svag. Regeringen föreslår mot den bakgrunden en tillfällig satsning på 10 000 nya högskoleplatser för 2010 och 2011, med början vårterminen 2010. Fördelningen av högskoleplatserna har huvudsakligen gjorts mot bakgrund av de bedömningar som lärosätena själva har gjort av möjligheterna att med bibehållen kvalitet tillfälligt öka antalet platser. För 2010 innebär detta att regeringen föreslår att 700 miljoner kronor tillförs universitet och högskolor för nya platser. Dessa platser och medel för dem beräknas för respektive lärosäte även för 2011.

Vidare föreslår regeringen en utbyggnad av läkarutbildningen under 2010 med 30 nybörjarplatser, varav 15 vid Linköpings universitet och 15 vid Uppsala universitet (se även nedan under anslag 2:56 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning).

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens stora satsning på nya utbildningsplatser och anser den kraftiga utbyggnaden av antalet utbildningsplatser vara väl avvägd. Se utskottets ställningstagande under anslag 2:54. Därmed tillstyrker utskottet regeringens förslag.

Anslag för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar de av regeringen föreslagna anslagsbeloppen, sammanlagt 11 005 958 000 kr, för budgetåret 2010 under anslagen för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen för budgetåret 2010 anvisar 11 005 958 000 kr för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor med vetenskapsområden. Förslag till anslagsbelopp per lärosäte framgår av sammanställningen i bilaga 2 till detta betänkande. Till följd av pris- och löneomräkning ökar anslagen med 3,33 %. Regeringens förslag innebär sammanfattningsvis bl.a. följande.

Regeringen lämnade i forsknings- och innovationspropositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) sin syn på forsknings- och innovationspolitikens inriktning under perioden 2009–2012. Regeringen presenterade en satsning på forskning och innovation. Anslagen till forskning och utveckling ökade med 2 miljarder kronor 2009. Under perioden 2009–2012 beräknas de statliga medlen till forskning och utveckling (FoU) öka med 5 miljarder kronor.

I budgetpropositionen för 2010 föreslås, i enlighet med vad som aviseras i forsknings- och innovationspropositionen, en ökning med 1 miljard kronor för 2010. Av detta belopp föreslår regeringen att 500 miljoner kronor fördelas till lärosäten och Vetenskapsrådet för satsningar på strategiska områden, 300 miljoner kronor till universitet och högskolors anslag för forskning och forskarutbildning samt 100 miljoner kronor till forskningsrådet Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (Fas) samt Verket för innovationssystem (Vinnova). Vidare föreslås att ytterligare 100 miljoner kronor fördelas till industriforskningsinstituterna under Research Institutes of Sweden (RISE) Holding AB. Utöver denna

miljard föreslås att anslagen till forskningsråden, Vinnova och Polarforskningssekretariatet ökas med 400 miljoner kronor. Fördelningen av de 400 miljoner kronorna presenterades i forsknings- och innovationspropositionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens kraftfulla satsning på forskning och anser att riksdagen bör anvisa de föreslagna anslagsbeloppen. Utskottet är övertygat om att de stora satsningar på forskning som görs nu och de närmsta åren är ytterst värdefulla och kommer att stärka Sverige som forskningsnation. Satsningarna kommer att stärka Sveriges internationella konkurrenskraft och bidra till ökad ekonomisk tillväxt och till vår välfärd.

2:53 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, sammanlagt 2 614 268 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 2:53 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.

Riksdagen bemyndigar regeringen att ingå ett avtal med Handelshögskolan i Stockholm om vissa grundläggande förhållanden mellan staten och högskolan i fråga om utbildning och forskning.

Propositionen

Under anslaget beräknas ersättning för högre utbildning och forskning som bedrivs av enskilda utbildningsanordnare med stöd av särskilda regeringsbeslut och i vissa fall avtal som staten ingått med utbildningsanordnarna. Detta omfattar bl.a. Chalmers tekniska högskola AB, Handelshögskolan i Stockholm och Stiftelsen Högskolan i Jönköping.

Regeringens förslag innebär bl.a. följande.

Anslaget föreslås för 2010 öka till följd av den tillfälliga satsningen på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011.

Vidare sker omfördelningar i enlighet med de förändringar av anslagsmedel mellan universitet och högskolor som presenterades i propositionen Åtgärder för jobb och omställning (prop. 2008/09:97, bet. 2008/09:FiU18, rskr. 2008/09:183).

I enlighet med vad som bedömdes om fördelning av medel i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås anslaget öka.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 2:53 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m. för budgetåret 2010 anvisar 2 614 268 000 kr. Till följd av pris- och löneomräkning tillförs anslaget 75 997 000 kr (3,3 %).

Bemyndigande avseende Handelshögskolan i Stockholm

Relationen mellan staten och Handelshögskolan i Stockholm regleras i ett avtal från 1993. Detta avtal har sagts upp av Handelshögskolan i Stockholm och upphör, efter viss förlängning, att gälla senast den 31 december 2009. Förutsättningarna för bl.a. medelstilldelning har sedan 1993 ändrats väsentligt, och det finns anledning att ingå ett avtal som bättre speglar dagens resurstilldelningssystem och de enskilda utbildningsanordnarnas självständiga ställning. Ett nytt avtal bör därför ingås med Handelshögskolan i Stockholm om utbildning för vilken högskolan har tillstånd att utfärda examina samt forskning.

Mot den bakgrunden föreslås att regeringen bemyndigas att ingå ett sådant avtal. Mellan parterna pågår förhandling om ett nytt avtal med innebörden att staten, under förutsättning att riksdagen årligen anvisar medel för ändamålet, varje budgetår fram t.o.m. den 31 december 2015 utbetalar bidrag till högskolans verksamhet medan högskolan årligen utbildar ett minsta antal helårsstudenter. Avsikten är att avtalet förlängs efter 2015 med ett år i sänder så länge inte någon av parterna säger upp avtalet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen bör anvisa det föreslagna beloppet och ge regeringen det begärda bemyndigandet.

2:54 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, sammanlagt 412 906 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 2:54 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för detta anslag besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kr under 2011. Motionsyrkanden om andra anslagsbelopp eller insatser avslås.

Jämför särskilda yttrandena 2 (v) och 3 (mp).

Propositionen

Anslag 2:54 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. används för att finansiera särskilda insatser inom högskoleområdet för vilka medel inte har ställts till förfogande under ett annat anslag. Anslaget finansierar även bidrag till Svenska studenthemmet i Paris samt bidrag till Sveriges förenade studentkårer.

Regeringen föreslår att riksdagen för budgetåret 2010 anvisar 412 906 000 kr. Till följd av pris- och löneomräkning ökar anslaget med 3,3 %.

Regeringens förslag innebär bl.a. följande. Under anslaget har medel beräknats för forskning och innovation under 2009–2012, vars användning presenterades i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160).

För att säkerställa en struktur för studenternas medverkan i lärosätets kvalitetsarbete har regeringen bedömt att denna verksamhet bör stödjas med statsbidrag. För andra halvåret 2010 föreslår regeringen att universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare tillförs 20 miljoner kronor.

Vidare föreslår regeringen att anslaget ökas med ytterligare 6,9 miljoner kronor för spetsutbildning i entreprenörskap och innovation samt med 6 miljoner kronor för satsningen på vidareutbildning av obehöriga lärare.

Av medlen under anslaget kommer 50 miljoner kronor att fördelas till de universitet som erbjudits möjlighet att starta innovationskontor inom ramen för de berörda universiteterna.

Av medlen under anslaget kommer 93,6 miljoner kronor att fördelas till ett antal lärosäten för kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen från tredjeland enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar en avslutad utländsk utbildning.

Svenska institutet beviljar under ett år stipendier för senare läsår. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 besluta om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kr under 2011.

Motionerna

Vänsterpartiet föreslår i motion 2009/10:Ub350 (i denna del) att resurserna till anslaget för särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. ska öka med 812 miljoner kronor utöver regeringens förslag för 2010. Vänsterpartiet avsätter 400 miljoner kronor för genomförandet av en kvalitetsförstärkning av högskoleutbildningen. Som en åtgärd bland flera för att minska ungdomsarbetslösheten önskar Vänsterpartiet ge unga bättre möjligheter att studera. Vänsterpartiet vill öka antalet högskoleplatser med 2 500 fler platser än regeringen 2010 och avsätter 122 miljoner kronor för denna åtgärd. Därtill avsätts 100 miljoner kronor för praktik och karriärvägledning vid högskolan. Satsningarna är gemensamma med Socialdemokraterna

och Miljöpartiet. Ett problem med den nuvarande lärarutbildningen är, enligt Vänsterpartiet, att inte alla examina ger behörighet till forskarutbildning. Vänsterpartiet vill därför se en förlängning av vissa examina på avancerad nivå inom lärarutbildningen och avsätter 120 miljoner kronor för detta. Vidare vill Vänsterpartiet avsätta 40 miljoner kronor för att finansiera studentinflytande och 30 miljoner kronor till studiesocial verksamhet vid universitet och högskolor efter kårobligatoriets upphörande. Det sistnämnda framförs även i Vänsterpartiets motion 2009/10:Ub357 yrkande 2. Det är, enligt Vänsterpartiet, viktigt att studentinflytandet säkras och att den studiesociala verksamheten bibehålls.

Miljöpartiet föreslår i motion 2009/10:U513 yrkande 2 (i denna del) och i motion 2009/10:Ub349 yrkandena 1–4 och 7 att resurserna till anslaget Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. ska öka med totalt 1 480 miljoner kronor utöver regeringens förslag för 2010.

Miljöpartiet satsar 400 miljoner kronor mer än regeringen på att höja kvaliteten i utbildningen på grundutbildningen inom samhällsvetenskap, humaniora, juridik och teologi. Medlen ska framför allt användas för ökad undervisningstid. Vidare anser Miljöpartiet att högskolorna har för lite pengar för att på allvar kunna hjälpa studenterna med övergången från studier till arbetsliv. Miljöpartiet avsätter därför 100 miljoner kronor om året för att lärosätena ska utveckla karriärcentrum som ska stötta studenterna vid denna övergång. Anslagshöjningen innebär också en förstärkning av studie- och karriärrådgivning i gymnasieskolan med 100 miljoner kronor. Därtill vill Miljöpartiet göra en utbyggnad av högskolan med 2 500 platser för 2010 till en kostnad av 210 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslagit. Dessa satsningar är gemensamma med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet.

Vidare anser Miljöpartiet att möjligheterna till praktik för högskolestudenter bör öka och föreslår därför en försöksverksamhet med praktik för högskolestudenter. Till ändamålet avsätts 50 miljoner kronor, vilket motsvarar 10 000 praktikplatser.

Miljöpartiet begär att riksdagen anvisar ytterligare 500 miljoner kronor mer till anslaget än vad regeringen anslagit. Arbetsförmedlingen beräknar att totalt 120 000 unga kommer ut på arbetsmarknaden mellan 2009 och 2012 utan slutbetyg från gymnasiet. Behovet av extraordinära insatser är därför stort. Därför sjösätts ett tillfälligt program – Ungdomslyftet – med 10 000 platser för unga arbetslösa som vill komplettera sin utbildning så att de får grundläggande behörighet. Som en del i ungdomspaketet avsätts också 70 miljoner kronor för fler platser inom den kvalificerade yrkesutbildningen.

Miljöpartiet anför även att extra ekonomiska medel behövs för att säkra studentinflytandet vid lärosätena efter kårobligatoriets upphörande och avsätter 50 miljoner kronor mer än vad regeringen avsatt för detta ändamål.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar anslag 2:54 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. enligt regeringens förslag och beviljar det föreslagna bemyndigandet samt avslår motionsyrkandena.

Yrkanden om ökade satsningar på kvalitet inom grundutbildningen har utskottet behandlat tidigare, senast vid riksmötet 2008/09. Satsningar på ökad kvalitet i högskolans utbildningar har skett både 2007 och 2008 (bet. 2006/07:UbU1, rskr. 2006/07:54, bet. 2007/08:UbU1, rskr. 2007/08:70). År 2007 satsades 120 miljoner kronor för att höja ersättningsnivåerna till utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi. Under 2008 satsades ytterligare 240 miljoner kronor för att höja kvaliteten i utbildningen. Förstärkningarna har bl.a. syftat till att öka undervisningstiden.

I detta sammanhang vill utskottet också erinra om att regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag om kvalitetsbaserad resurstilldelning och ett nytt system för kvalitetssäkring i den högre utbildningen.

Vad gäller yrkanden om en ytterligare utbyggnad av högskolan vill utskottet understryka att en av de stora satsningar som görs inom utgiftsområde 16 för år 2010 och 2011 är den tillfälliga satsningen på 10 000 nya platser vid våra universitet och högskolor. Utbildningsplatserna fördelas framför allt mot bakgrund av de bedömningar som lärosätena själva har gjort av möjligheterna att med bibehållen kvalitet tillfälligt öka antalet platser. Utskottet välkomnar denna satsning och anser den vara tillräcklig utifrån de givna förutsättningarna. Utskottet vill här framhålla att en utbyggnad av högskolan alltid bör ske med bibehållen kvalitet.

Yrkanden om praktik i högskoleutbildningar har också behandlats av utskottet vid tidigare riksmöten (bet. 2006/07:UbU1, bet. 2007/08:UbU1 och bet. 2008/09:UbU1). Utskottet har bl.a. anfört att praktik redan i dag utgör en viktig del av många utbildningar, t.ex. inom medicin-, vård-, lärar-, socionom- och journalistutbildningarna. Utskottet har även framhållit att studenters uppsatsarbeten och examensjobb kan fungera som kontaktytor mot arbetsmarknaden. Flera lärosäten satsar i dag på praktiska inslag, vilket utskottet välkomnar. Det kan även tilläggas att det är lärosäten som ansvarar för hur utbildningsprogram ska läggas upp och vad olika kurser ska innehålla, men att den högre utbildningen ska svara mot studenternas efterfrågan och även mot arbetsmarknadens behov.

Även yrkanden om stöd till studenter i övergången mellan studier och arbete har behandlats i tidigare budgetbetänkanden (bet. 2006/07:UbU1, bet. 2007/08:UbU1 och bet. 2008/09:UbU1). Utskottet ser positivt på den verksamhet som bedrivs vid många lärosäten, men anser liksom tidigare att sådana insatser faller inom ramen för ordinarie anslag.

Vad gäller yrkanden om förlängning av vissa examina inom lärarutbildningen är utskottets uppfattning den att lärarutbildningen måste hålla hög kvalitet. En reform av lärarutbildningen väntas inom kort. I december 2008 överlämnade Utredningen om en ny lärarutbildning sitt betänkande En hållbar lärarutbildning (SOU 2008:109), och Utredningen om utbild-

ning till yrkeslärare överlämnade betänkandet Yrkeskunnande – En likvärdig sökväg till lärarutbildning mot yrkesämnen (SOU 2008:112) till regeringen. Betänkandena har remitterats. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i denna fråga. Utskottet anser att riksdagen bör invänta regeringens proposition.

I fråga om Miljöpartiets förslag till ungdomssattsning hänvisas till vad utskottet anfört under anslag 1:15.

Med anledning av propositionen Frihet och inflytande – kårobligatoriets avskaffande har riksdagen fattat beslut om att avskaffa kårobligatoriet fr.o.m. den 1 juli 2010 (prop. 2008/09:154, bet. 2008/09:UbU14, rskr. 2008/09:275). I stället införs ett modernt system för studentinflytande.

För att säkerställa en struktur för studenternas medverkan i lärosätets kvalitetsarbete har regeringen bedömt att denna verksamhet bör stödjas med statsbidrag. För andra halvåret 2010 föreslår regeringen att universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare ska tillföras 20 miljoner kronor. För 2011 beräknas tillskottet uppgå till 30 miljoner kronor. Regeringen har även i syfte att underlätta den omställning som många student-sammanslutningar kommer att genomgå med anledning av kårobligatoriets avskaffande fördelat 2,5 miljoner kronor till Sveriges förenade studentkårer för att inrätta en tillfällig stödfunktion.

Under det förra riksmötet (bet. 2008/09:UbU14) tog utskottet upp den invändning som fanns mot bidragets storlek och att de ekonomiska konsekvenserna kan bli betydande för många studentkårer som i dag finansierar sin verksamhet med obligatoriska medlemsavgifter. Utskottet bedömer – då som nu – att det statliga resurstillskottet är tillräckligt för att man vid varje lärosäte ska kunna bedriva en grundverksamhet med studentinflytande. Meningen är inte att staten vid ett avvecklande av kårobligatoriet ska täcka samtliga kostnader som de nuvarande studentkårer har. Utgångspunkten är att studentkårer kan finansiera en stor del av sin verksamhet, avseende såväl studentinflytande som annan verksamhet, med frivilliga medlemsavgifter eller på annat sätt. Många studentkårer bör ha möjlighet att träffa avtal om sponsring eller andra former av finansiering med olika intressenter. Även universitet och högskolor bör inom ramen för anslaget till utbildning och forskning kunna stödja studentkårer finansierat. Eftersom studenternas inflytande primärt syftar till att stärka utbildningens kvalitet, ser utskottet ingen målkonflikt i att ett lärosäte stöder studentkårer inom ramen för sitt anslag. Därtill torde såväl kommuner som andra aktörer se ett värde i studentsammanslutningarnas existens och verksamhet.

Utskottet, som anser att studentkårer och nationer bedriver en synnerligen viktig verksamhet, utgår från att regeringen liksom Högskoleverket och lärosätena kontinuerligt kommer att följa utvecklingen.

2:55 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, sammanlagt 479 485 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 2:55 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor.

Propositionen

Anslaget används för ersättning för forskning vid högskolor som inte har tillstånd att utfärda examina på forskarnivå samt för konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid de konstnärliga högskolorna i Stockholm.

I enlighet med vad som angavs om fördelning av medel i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslår regeringen att anslaget ökas med 41 484 000 kr. Vidare föreslår regeringen att anslaget ökas med ytterligare 7 492 000 kr för forskning vid universitet och högskolor.

I enlighet med den ovannämnda propositionen ska 10 % av de tilldelade anslagsmedlen till universitet och högskolor omfördelas baserat på kvalitet med utgångspunkt i indikatorerna externa medel samt vetenskaplig produktion och citeringar. I budgetpropositionen redovisas fördelningen till respektive högskola.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 2:55 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor anvisar 479 485 000 kr. Till följd av pris- och löneomräkning tillförs anslaget 13 452 000 kr (3,3 %).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen bör anvisa det föreslagna beloppet.

2:56 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, sammanlagt 2 172 539 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 2:56 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning.

Propositionen

Från anslaget betalas ersättning ut till vissa landsting enligt avtal om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Därtill betalas ersättning ut för samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården.

I enlighet med tidigare bedömningar i budgetpropositionerna för 2008 och 2009 om utbyggnad av läkar- respektive tandläkarutbildningen ökas anslaget.

Regeringen föreslår nu en ytterligare utökning av läkarutbildningen med totalt 30 helårsstudenter, varav 15 till Uppsala universitet och 15 till Linköpings universitet. Fullt utbyggt 2015 innebär denna satsning att läkarutbildningen ökar med ytterligare 165 helårsstudenter. Anslaget föreslås för 2010 öka med 2 078 000 kr för denna utbyggnad av läkarutbildningen.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 2:56 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning anvisar 2 172 539 000 kr.

Till följd av pris- och löneomräkning tillförs anslaget 69 574 000 kr (3,3 %).

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Sammanlagningen av Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner att verksamheterna vid Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm ska ingå i en högskola.

Propositionen

Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm har gemensamt ansökt om att bilda en högskola genom en sammanslagning av de båda lärosätena. Den nya högskolan ska samla ett flertal utbildningar inom film, radio, teater och tv och därigenom involvera den konstnärliga processens olika aktörer och perspektiv.

Regeringen bedömer att en ny högskola kan gynna utvecklingen av utbildning och forskning inom ramen för en gemensam högskola, öka högskolans attraktionskraft och på sikt leda till en effektivisering av verksam-

heten. Regeringen föreslår därför att verksamheterna vid Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm ska ingå i en högskola fr.o.m. den 1 januari 2011.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner regeringens förslag om sammanslagning.

Oppositionspartiernas förslag till nya anslag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionärernas förslag till nya anslag.

Jämför särskilt yttrande 1 (s).

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i motionerna 2009/10:Ub559 yrkandena 1 (i denna del) och 9 samt 2009/10:Ub555 yrkande 3 ett nytt anslag, Bättre kvalitet i högskolan (i bilaga 2 betecknat som 2:57). Socialdemokraterna vill satsa 400 miljoner kronor om året på att höja kvaliteten i utbildningen på grundutbildningen framför allt inom samhällsvetenskap och humaniora. Medlen ska bl.a. användas för mer undervisningstid. Satsningen är gemensam med Vänsterpartiet och Miljöpartiet (se under anslag 2:54).

Socialdemokraterna anför i motionerna 2009/10:Ub559 yrkandena 1 (i denna del) och 10 samt 2009/10:Ub555 yrkande 5 att högskolan bör byggas ut utöver regeringens förslag. Socialdemokraterna menar att den utökning av högskolan som regeringen anvisar är otillräcklig. Utbildning är, enligt Socialdemokraterna, avgörande för individers och länders konkurrenskraft. Därtill kommer ungdomskullarnas storlek att öka de närmaste åren. Socialdemokraterna föreslår i ett nytt anslag, Fler högskoleplatser (i bilaga 2 betecknat som 2:58), 2 500 fler platser än vad regeringen budgeterar för 2010 och vill satsa 175 miljoner kronor. Satsningen är gemensam med Vänsterpartiet och Miljöpartiet (se under anslag 2:54).

Socialdemokraterna begär i motionerna 2009/10:Ub559 yrkandena 1 (i denna del) och 11 ett nytt anslag, Bättre sfi och intensivkurser i svenska (i bilaga 2 betecknat som 2:59). Socialdemokraterna önskar utveckla och förbättra sfi-undervisningen för invandrare med akademiska förkunskaper och vill satsa 60 miljoner kronor för att skapa 1 000 platser för intensivkurser i svenska vid högskolan.

Socialdemokraterna begär i motionerna 2009/10:Ub559 yrkandena 1 (i denna del) och 12 stöd till utvecklad studie- och yrkesvägledning i högskolan. Motionärerna ser stora behov att långsiktigt och brett förbättra kontak-

terna mellan utbildning och arbetsliv. I ett nytt anslag, Utvecklad studie- och yrkesvägledning i högskolan (i bilaga 2 betecknat som 2:60), avsätter motionärerna 100 miljoner kronor för detta ändamål. Också denna satsning är gemensam med Vänsterpartiet och Miljöpartiet (se under anslag 2:54).

Socialdemokraterna begär i motionerna 2009/10:Ub559 yrkandena 1 (i denna del) och 13 samt 2009/10:Ub550 yrkande 4 att ett nytt anslag uppförs, Förstärkning av forskningsanslag till universitet och högskolor (i bilaga 2 betecknat som 2:61), som tillförs 100 miljoner kronor. Pengarna ska fördelas till de universitet och högskolor som enligt Socialdemokraternas missgynnats strukturellt i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) och därför inte kan vara med och konkurrera på lika villkor om framtida forskningsresurser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som tillstyrker regeringens budgetförslag, föreslår att riksdagen avslår yrkandena om nya anslag.

Utskottet har under rubriken 2:54 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. avstyrkt motionsyrkanden om bl.a. högskolans utbyggnad, kvalitet och stöd till studenter i övergången mellan studier och arbete. Utskottet vill än en gång understryka betydelsen av den stora satsningen på nya platser vid våra universitet och högskolor och vill igen framhålla att en utbyggnad av högskolan alltid bör ske med bibehållen kvalitet.

Vad gäller yrkanden om ett nytt anslag avseende förstärkning av forskningsanslag till universitet och högskolor hänvisar utskottet till den nyligen beslutade forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) samt den plan för resursförstärkning som presenterades där och som nu successivt genomförs.

Regeringen presenterade i februari 2008 ett stort reformprogram med ett antal åtgärder för att förbättra sfi-undervisningen, kallat sfi-lyftet. En stor del av åtgärderna har genomförts, och fortfarande pågår ett arbete inom Regeringskansliet för att förbättra kvaliteten inom sfi, bl.a. fortsätter sfilärarnas möjlighet att fortbilda sig inom ramen för Lärarlyftet. Därtill bedriver många lärosätena egen språkundervisning i svenska för utländska studenter.

Utskottet anser inte att riksdagen bör föregripa det pågående reformarbetet.

6 Forskning

Inledning

Inom utgiftsområde 16 finns anslag till Vetenskapsrådet, rymdforskning, Institutet för rymdfysik, Kungl. biblioteket, Polarforskningssekretariatet, Centrala etikprövningsnämnden och de sex regionala etikprövningsnämnderna i Göteborg, Linköping, Lund, Stockholm, Umeå och Uppsala.

Avsnittet inleds med en sammanfattning av den resultatredovisning som ges i budgetpropositionen.

Se även avsnitt 5 Universitet och högskolor ovan, under rubriken Anslag för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor.

Resultat

De statliga medlen till forskning och utveckling (FoU) inom statsbudgeten beräknas till 28,3 miljarder kronor 2009, vilket är en ökning med drygt 2,4 miljarder kronor jämfört med 2008. Under perioden 2009–2012 beräknas de statliga FoU-medlen öka med 5 miljarder kronor. De nya medlen beräknas främst förstärka anslagen för forskning och forskarutbildning vid universitet och högskolor samt användas till forskning inom strategiska forskningsområden. Vidare beräknas ökade medel till forskning som ska fördelas på de tre forskningsråden Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (Fas) samt Verket för innovationssystem (Vinnova).

Insatserna beskrivs närmare i forsknings- och innovationspropositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160). Utöver statens investeringar i FoU beräknas investeringar ske i FoU med 1,3 miljarder kronor från de forskningsstiftelser som bildades med löntagarfondsmedlen, med 1,8 miljarder kronor från EU:s forskningsmedel och med 1,54 miljarder kronor från kommuners och landstings medel för forskning. Sammantaget beräknas statens investeringar och övriga offentliga investeringar i FoU motsvara en andel på ca 1 % av BNP 2009.

Det svenska näringslivet tillhör de mest FoU-intensiva i världen. Prognos för företagens investeringar i FoU 2007 uppskattas till 83 miljarder kronor, vilket är en ökning med 6 miljarder kronor jämfört med 2005. De sammanlagda svenska investeringarna i FoU kan därmed beräknas till motsvarande minst 3,6 % av BNP. Investeringarna i forskning och utveckling återspeglas i att Sverige tillhör de 20 länder i världen som har störst produktion av vetenskapliga artiklar. I förhållande till folkmängden tillhör Sverige ett av världens främsta vetenskapsländer avseende produktion av vetenskapliga artiklar. Endast i Schweiz produceras fler artiklar per invånare.

De fyra myndigheterna med särskild uppgift att finansiera forskning och utveckling, dvs. Vetenskapsrådet, Formas, Fas och Vinnova, beräknas fördela totalt 7,1 miljarder kronor 2009. Forskningsfinansiärernas andel av de totala statliga medlen för FoU uppgår därmed till 25 %.

Stödet till forskning från Vetenskapsrådet uppgick till 3,6 miljarder kronor 2008. Den volymmässigt största stödformen är projektstöd. Därefter följer stöd till forskningens infrastrukturer, som uppgick till 700 miljoner kronor 2008, anställningar och stipendier samt starka forskningsmiljöer, forskningssamverkan, forskarskolor och internationell samverkan. Vetenskapsrådets strategiska avvägningar ledde bl.a. till att mer medel fördelades till forskningens infrastrukturer och till nydisputerade forskare 2008.

Infrastrukturanläggningen European Spallation Source (ESS)

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att bilda ett bolag vars verksamhet ska vara att planera, projektera, finansiera, uppföra, äga, förvalta, driva och underhålla den europeiska spallationskällan (ESS) samt att avyttra delar av statens aktieinnehav i bolaget till andra parter.

Vidare föreslår utskottet att riksdagen bemyndigar regeringen att använda redan anvisade medel och i denna proposition föreslagna medel för att bilda ett bolag för ESS.

Propositionen

Som beskrevs i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) har regeringen arbetat för att den europeiska forskningsanläggningen European Spallation Source (ESS) ska förläggas till Sverige. I maj 2009 uppnåddes enighet mellan intresserade länder att ESS bör byggas i Lund, med ett datacenter i Köpenhamn.

Projektets grundfas, en uppdaterad konstruktionsplan för ESS, kan nu inledas. Det internationella samarbetet om ESS behöver en organisation som ger deltagande parter äganderätt till delar av projektet och som sprider risken med projektet. Mot denna bakgrund föreslås att regeringen ska bemyndigas dels att bilda ett bolag, dels att avyttra delar av statens aktieinnehav i bolaget till andra parter. Vidare föreslås att regeringen ska bemyndigas att använda redan anvisade medel och i denna proposition föreslagna medel för att bilda bolaget. Under anslag 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation föreslås – i enlighet med vad som bedömdes i

forsknings- och innovationspropositionen – att medlen till Vetenskapsrådet ökas med 150 miljoner kronor fr.o.m. 2010 för att bidra till finansieringen av ESS.

Det är rimligt att Sverige inledningsvis äger hela bolaget, dvs. 100 % av aktierna. Efterhand som andra europeiska länder beslutar om finansiering av ESS kan dessa överta andelar av bolaget alternativt att riktade nyemissioner görs till dessa länder. Den svenska ägarandelen kommer därmed att minska i takt med att fler länder beslutar om deltagande i projektet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser det vara en stor framgång för Sverige och svensk forskning att ESS kommer att förläggas till Lund. ESS i Sverige kommer att främja utvecklingen av svensk forskning, bl.a. genom att utländska forskare i ännu högre utsträckning än i dag kommer att söka sig hit för samarbete. Utskottet är övertygat om att detta kommer att gynna den framtida svenska forskningen i allmänhet och den högteknologiska forskningen i synnerhet.

Utskottet anser att riksdagen bör ge regeringen de begärda bemyndigandena.

Anslagen för 2010

En sammanställning av regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag finns i bilaga 2 till detta betänkande.

3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 4 499 831 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation.

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för detta anslag besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 8 600 000 000 kr under 2011–2015.

Motionsyrkanden om den utbildningsvetenskapliga forskningen m.m. avslås.

Jämför särskilt yttrande 1 (s).

Propositionen

Anslagets ändamål är att finansiera stöd till forskning, forskningsinformation och vetenskaplig utrustning. Anslaget används även för internationellt forskningssamarbete samt för utvärderingar, beredningsarbete, resor och seminarier som är kopplade till forskningsstödet.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation för budgetåret 2010 anvisar 4 499 831 000 kr. Jämfört med 2009 ökar anslaget med 62 453 000 kr till följd av pris- och löneomräkning (1,55 %).

I enlighet med vad som bedömdes i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslår regeringen att anslaget ökar med 158 130 000 kr för finansiering av forskning och forskningens infrastrukturer och med 150 000 000 kr för finansiering av ESS 2010 (se ovan under rubriken Infrastrukturanläggningen European Spallation Source (ESS)). Vidare föreslår regeringen bl.a. att anslaget ökar med 80 000 000 kr för de särskilda satsningarna på infrastruktur inom ramen för de strategiska satsningar som presenterades i samma proposition, t.ex. biobanker, men även för stora forskningsanläggningar såsom synkrotronljusanläggningen Max IV.

Vidare föreslår regeringen att 20 000 000 kr ska överföras till anslaget för vårdforskning från anslaget 8:2 Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap: Forskning under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg från 2010. Överföringen görs till följd av att riksdagen har beslutat att delar av de ändamål och verksamheter avseende regeringens strategiska satsning på vårdvetenskap som hittills finansierats under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ska flyttas till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning (prop. 2008/09:100, bet. 2008/09:KU26, rskr. 2008/09:306).

Den grundforskning som finansieras av Vetenskapsrådet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. De medel som fördelas till vetenskaplig utrustning är också långsiktiga eftersom rådet åtar sig att under flera år betala det ansvariga lärosätets amorteringar och räntor för den aktuella utrustningen. Vetenskapsrådet svarar även för långsiktiga internationella åtaganden gentemot forskningsorganisationer. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 8 600 000 000 kr under 2011–2015.

Motionerna

Socialdemokraterna understryker i sina motioner 2009/10:Ub559 yrkande 14 och 2009/10:Ub550 yrkande 5 betydelsen av yngre forskares trygghet och möjligheter till fortsatt forskning och meritering. Socialdemokraterna

anser att statliga forskningsråd bör uppdras att fördela ytterligare 100 miljoner kronor inom ramen för de anslag de anvisats att fördela för fler utlysningar av meriteringstjänster riktade mot yngre forskare.

För att utvecklingen av skolan ska kunna stärkas och stå på vetenskaplig grund anser Socialdemokraterna att anslagen till den utbildningsvetenskapliga forskningen ska öka. Socialdemokraterna anför i sina motioner 2009/10:Ub559 yrkande 15 och 2009/10:Ub550 yrkande 7 att Vetenskapsrådet ska ges i uppdrag att inom ramen för de medel rådet tilldelats fördela ytterligare 25 miljoner kronor per år för utbildningsvetenskaplig forskning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen bör anvisa det föreslagna beloppet och ge regeringen det begärda bemyndigandet samt avslå motionsyrkandena.

Vad gäller yrkanden om yngre forskares möjlighet till meriteringstjänster vill utskottet anföra följande. Vetenskapsrådet har flera olika stödformer för forskare i början av sin karriär. Postdoktorstipendium (utomlands) och stöd till anställning som postdoktor (nationellt) kan sökas upp till två år efter disputationen medan anställning som forskarassistent kan sökas upp till fem år efter disputationen. Dessa stödformer ökade med 16 % från 2007 till 2008. Vidare tas frågan om yngre forskare upp i forsknings- och innovationspropositionen (s. 214 f.).

I forsknings- och innovationspropositionen bedömer regeringen att den utbildningsvetenskapliga kommittén fortsatt bör finnas kvar inom Vetenskapsrådet. I övrigt ankommer det inte på riksdagen att besluta om den närmare fördelningen av medel inom Vetenskapsrådet.

3:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 115 211 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 3:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning.

Propositionen

Anslaget används för Vetenskapsrådets förvaltningskostnader.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 3:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning för budgetåret 2010 anvisar 115 211 000 kr. Anslaget föreslås öka med 3 732 000 kr till följd av pris- och löneomräkning (3,34 %).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen bör anvisa det föreslagna beloppet.

3:3 Rymdforskning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 196 982 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 3:3 Rymdforskning.

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för detta anslag besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 600 000 000 kr under 2011–2015.

Propositionen

Anslaget används för den obligatoriska avgiften till Europeiska rymdorganisationens (Esa) vetenskapliga program, för Sveriges avtalsbundna andel av det internationella driftsbidraget till Esrange samt för projektstöd till svenska forskare som deltar i nationell och internationell grundforskning inom rymdområdet. Anslaget disponeras av Rymdstyrelsen.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 3:3 Rymdforskning för budgetåret 2010 anvisar 196 982 000 kr. Anslaget föreslås även öka med 3 007 000 kr till följd av pris- och löneomräkning (1,55 %).

Den grundläggande forskning som finansieras via anslaget till rymdforskning bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. Resursnivån för vetenskapsprogrammet inom Esa fastställs också för flera år i taget. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 3:3 Rymdforskning besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 600 000 000 kr under 2011–2015.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen bör anvisa det föreslagna beloppet och ge regeringen det begärda bemyndigandet.

3:4 Institutet för rymdfysik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 47 773 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 3:4 Institutet för rymdfysik.

Propositionen

Anslaget används för Institutet för rymdfysiks förvaltningskostnader. Institutet bedriver forskning och utveckling, utbildning samt mät- och registreringsverksamhet inom främst rymdfysik, atmosfärfysik och rymdteknik.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 3:4 Institutet för rymdfysik för budgetåret 2010 anvisar 47 773 000 kr. Till följd av pris- och löneomräkning föreslås anslaget öka med 1 415 000 kr (3,04 %).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen bör anvisa det föreslagna beloppet.

3:5 Kungl. biblioteket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 320 090 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 3:5 Kungl. biblioteket.

Propositionen

Anslaget används för Kungl. bibliotekets förvaltningskostnader.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 3:5 Kungl. biblioteket för budgetåret 2010 anvisar 320 090 000 kr. Till följd av pris- och löneomräkning ökar anslaget med 9 255 000 kr (2,97 %).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen bör anvisa det föreslagna beloppet.

3:6 Polarforskningssekretariatet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 31 163 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 3:6 Polarforskningssekretariatet.

Propositionen

Anslaget används för Polarforskningssekretariatets förvaltningskostnader.

I enlighet med vad som bedömdes i forsknings- och innovationspropositionen föreslår regeringen att anslaget ökar med 4 000 000 kr jämfört med 2009 för sekretariatets utökade uppgifter.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 3:6 Polarforskningssekretariatet för budgetåret 2010 anvisar 31 163 000 kr. Till följd av pris- och löneomräkning tillförs anslaget 610 000 kr (2,29 %).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen bör anvisa det föreslagna beloppet.

3:7 Sunet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 42 146 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 3:7 Sunet.

Propositionen

Anslagets ändamål är att finansiera Sunet (Swedish University Computer Network), ett datanätverk för överföring av elektronisk information som binder samman i första hand universitet och högskolor och även vissa folkbibliotek och läns museer. Sunet finansieras genom detta anslag och genom avgifter från universitet och högskolor. Avgifterna ska täcka de kostnader som inte täcks av anslaget.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 3:7 Sunet för budgetåret 2010 anvisar 42 146 000 kr. I förslaget ingår pris- och löneomräkning med 643 000 kr (1,54 %).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen bör anvisa det föreslagna beloppet.

3:8 Centrala etikprövningsnämnden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 8 915 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 3:8 Centrala etikprövningsnämnden.

Propositionen

Anslaget används för Centrala etikprövningsnämndens förvaltningskostnader.

Regeringen kommer att inrätta ett särskilt organ, en expertgrupp för oredlighet i forskning, vid Centrala etikprövningsnämnden och föreslår därför att anslaget ökar med 4 000 000 kr från 2010.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 3:8 Centrala etikprövningsnämnden för budgetåret 2010 anvisar 8 915 000 kr.

Anslaget föreslås öka med 89 000 kr till följd av pris- och löneomräkning (1,8 %).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen bör anvisa det föreslagna beloppet.

3:9 Regionala etikprövningsnämnder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 39 001 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 3:9 Regionala etikprövningsnämnder.

Propositionen

Anslaget används för de regionala etikprövningsnämndernas förvaltningskostnader.

Regeringen föreslår att 4 000 000 kr ska överföras fr.o.m. 2010 till anslag 3:8 Centrala etikprövningsnämnden för expertgruppen för oredlighet i forskning.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 3:9 Regionala etikprövningsnämnder för budgetåret 2010 anvisar 39 001 000 kr.

Anslaget föreslås öka med 761 000 kr till följd av pris- och löneomräkning (1,8 %).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen bör anvisa det föreslagna beloppet.

3:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 118 291 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 3:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål.

Propositionen

Anslaget används för forskningsverksamhet och vissa särskilda utgifter inom forskningsområdet.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 3:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål för budgetåret 2010 anvisar 118 291 000 kr.

Anslaget föreslås öka med 1 806 000 kr till följd av pris- och löneomräkning (1,55 %).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen bör anvisa det föreslagna beloppet.

7 Gemensamma ändamål

4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 57 016 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet.

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 kr under 2011.

Propositionen

Anslaget används för Internationella programkontoret för utbildningsområdets förvaltningskostnader.

Under 2010 behöver myndigheten fatta beslut om att utdela stipendier för att kunna ge mottagarna rimliga förutsättningar att planera och genomföra verksamheten. För att möjliggöra för myndigheten att göra dessa framtida ekonomiska åtaganden föreslås att regeringen blir bemyndigad att under 2010, för ramanslag 4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 kr under 2011.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag. Utskottet tillstyrker också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslag 4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 kr under 2011.

4:2 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 33 826 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 4:2 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.

Propositionen

Anslaget avser till större delen Sveriges medlemsavgift till Unesco, som utbetalas i euro och US-dollar. Genom anslaget finansieras också medlemsavgifter till konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv, Internationella centret för bevarande och restaurering av kulturföremål i Rom (ICCROM) samt de avgifter som är kopplade till konventionen om det immateriella kulturarvet. Anslaget täcker också kostnader för Svenska Unescorådet samt bevakning av Unescos verksamhet i Paris. Utgifterna för anslaget påverkas främst av utvecklingen av Unescos budget, Sveriges andel av budgeten samt eventuella valutaförändringar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

4:3 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar det av regeringen begärda anslagsbeloppet, 11 886 000 kr, för budgetåret 2010 under anslag 4:3 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning.

Propositionen

Anslagets ändamål är att finansiera utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning. Anslaget används också för övergripande statistik inom utbildningsområdet. Genom anslaget finansieras vidare de årliga kostnaderna för OECD-CERI:s indikatorprogram INES.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

8 Anslagen inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för budgetåret 2010 samt vissa bemyndiganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar för budgetåret 2010 anslagen inom utgiftsområde 16 enligt regeringens förslag.
Jämför särskilt yttrande 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Propositionen

En sammanställning av regeringens och oppositionspartiernas budgetförslag för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning finns i bilaga 2 i detta betänkande.

Utskottet har i avsnitten 3 Barn- och ungdomsutbildning, 4 Vuxenutbildning, 5 Universitet och högskolor, 6 Forskning och 7 Anslag för gemensamma ändamål redogjort för innehållen i förslagen.

Utskottets ställningstagande

I de föregående avsnitten har utskottet redovisat sin bedömning av regeringens och oppositionspartiernas förslag inom olika delar av utgiftsområdet och där tagit ställning till samtliga berörda yrkanden. Utskottet har tillstyrkt regeringens förslag.

Utskottet föreslår att riksdagen för budgetåret 2010 anvisar anslagen inom utgiftsområde 16 enligt förslaget i bilaga 3.

Särskilda yttranden

1. Särskilt yttrande (s)

Marie Granlund (s), Mikael Damberg (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s) och Caroline Helmersson-Olsson (s) anför:

I Socialdemokraternas budgetmotion ”Jobben först” beskriver vi vårt alternativ till regeringens budgetproposition. Våra förslag har tagits fram för att tackla de utmaningar Sverige står inför: välfärdens bristande kvalitet, de växande klyftorna, underskotten i de offentliga finanserna, klimatkrisen och i synnerhet den stigande arbetslösheten. Vi socialdemokrater lägger förslag för att ta Sverige ur den ekonomiska krisen, men också för att rusta Sverige så att landet blir långsiktigt starkare. Det 21:a århundradets utmaningar måste mötas med investeringar i framtidens jobb.

Våra förslag står i skarp kontrast till den borgerliga regeringen vars syfte är att göra Sverige till ett europeiskt genomsnittsland, med samma höga arbetslöshet, samma brister i välfärden, samma underskott i de offentliga finanserna och samma ekonomiska klyftor.

Majoriteten i riksdagen bestående av Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna har dock den 18 november 2009 fastställt andra ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och gjort en annan beräkning av statens inkomster avseende 2010 än vad som skulle bli fallet med våra förslag. Det innebär att riksdagen för detta år kommer att låsa såväl utgiftstak som ramar för de 27 utgiftsområdena samt fatta beslut om de skatte- och avgiftsförändringar som ska träda i kraft nästa år. För budgetåret 2010 gäller därmed att de samlade utgifterna för utgiftsområde 16 inte får överstiga 53 560 766 000 kr under riksdagens fortsatta behandling. Socialdemokraternas förslag på utgiftsområdet överstiger denna nivå och kan således formellt inte tas upp till behandling utan förändringar.

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen kommer att ge budgetpolitiken en helt annan inriktning än den vi önskat, avstår vi från att reservera oss. Vårt budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. Vi vidhåller vår uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 16 borde ha utökats med 3 725 000 000 kr på det sätt som framgår av Socialdemokraternas motion 2009/10:K405.

I motionen föreslår vi bl.a. följande. 3 000 ytterligare lärlingsplatser borde inrättas under 2010. 15 000 ytterligare platser inom komvux och yrkesvux borde ha skapats utöver den utökning som regeringen föreslagit i budgetpropositionen och ett tillfälligt program med 10 000 platser borde ha skapats för unga arbetslösa som vill komplettera sin utbildning så att de får grundläggande behörighet. Yrkehögskolan borde byggas ut med 4 500

platser redan från början av 2010. 200 miljoner kronor per år borde ha avsatts för att bygga ut möjligheterna till studievägledning och karriärrådgivning i gymnasieskolan och högskolan. Ytterligare 1 miljard kronor borde ha investerats i ett riktat statsbidrag till kommunerna för att värna och höja kvaliteten i den svenska skolan. 400 miljoner kronor om året borde ha avsatts för att höja kvaliteten inom högskolans grundutbildning, framför allt inom samhällsvetenskap och humaniora. Vi menar att den utökning av högskolan som regeringen anvisar är otillräcklig och föreslog därför 2 500 platser fler än de platser regeringen vill budgetera för. För att regeringens indikatorer för fördelning av resurser inte ska tillåtas hindra utvecklingen och hålla tillbaka kvaliteten vid några högskolor och universitet menar vi att 100 miljoner kronor extra borde ha avsatts till anslag till forskningen vid universitet och högskolor. De statliga forskningsråden borde ha uppdragits att fördela ytterligare 100 miljoner kronor inom sina ramar för fler utlysningar av meriteringstjänster riktade mot yngre forskare, och Vetenskapsrådet borde ha givits i uppdrag att inom ramen för de medel de tilldelats fördela ytterligare 25 miljoner kronor via sitt utbildningsvetenskapliga ämnesråd.

2. Särskilt yttrande (v)

Rossana Dinamarca (v) anför:

En majoritet av riksdagens ledamöter, representerande Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna, beslutade den 18 november 2009 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden samt en beräkning av statens inkomster. Ett tak för statens utgifter inklusive pensionssystemet vid sidan av statsbudgeten fastställdes för 2010, 2011 och 2012. I motion 2009/10:Fi261 presenteras Vänsterpartiets budgetförslag och riktlinjer för den ekonomiska politiken.

På grund av regeringens passiva finanspolitik har Sverige drabbats hårdare av den ekonomiska krisen än vad de flesta jämförbara länder gjort. Den svenska arbetslösheten är nu för första gången högre än EU-snittet och beräknas nästa år uppgå till över 11 %. Regeringens politik har medfört att antalet personer som är anslutna till a-kassan nu är ca 500 000 färre jämfört med när regeringen tog makten 2006, och försämringarna innebär att arbetslöshetsförsäkringen inte längre garanterar en skälig inkomstrygghet vid arbetslöshet. Detta innebär naturligtvis hårda påfrestningar på den privata ekonomin för dem som blir arbetslösa, men urholkningen av arbetslöshetsförsäkringen leder också till att den samlade efterfrågan i ekonomin sjunker, vilket förvärrar lågkonjunkturen.

Vänsterpartiets budgetmotion är framför allt inriktad på att skapa fler jobb och värna välfärden. För 2011 anslår vi 20 miljarder kronor mer än regeringen till kommunsektorn, vilket motsvarar 40 000 sysselsatta. Vi lägger också ett förslag om ett investeringsstöd på 8 miljarder till kommunsektorn under 2010. Stödet ska gå till investeringar som hotas i lågkonjunkturen, investeringar som vi behöver tidigarelägga för att stimulera ekonomin

och skapa arbetstillfällen. Det handlar om satsningar på upprustningar av t.ex. skolor och sjukhus samt på infrastrukturen för el, vatten, fjärrvärme, vägar och bostäder. Förslaget beräknas skapa 12 000 arbetstillfällen.

Sverige står inför en stor generationsväxling på arbetsmarknaden. I flera branscher, inte minst i den offentliga sektorn, riskerar vi att stå inför en brist på kvalificerad arbetskraft inom bara några år. Samtidigt som arbetslösheten bland unga är hög finns det eftersatta behov av fortbildning i stora yrkesgrupper, exempelvis inom äldreomsorgen. Vänsterpartiet anslår därför medel till riktade utbildnings- och kompetenshöjningssatsningar som bidrar till att slussa in yngre i arbetslivet där pensionsavgångarna kommer att bli många framöver.

Samtidigt med den ekonomiska krisen står världen inför ett ännu allvarligare hot i form av klimatförändringarna. Ibland framförs ståndpunkten att vi måste vänta med klimatomställningen tills den ekonomiska krisen klingat av. Vi tror att det är precis tvärtom. Dels är klimathotet så akut och allvarligt att omställningen inte kan vänta, dels kan stora investeringar i klimatomställningen utgöra draglok i en ekonomisk återhämtning. Vänsterpartiet anslår därför medel för en Green New Deal. Förslaget innehåller investeringar i en svensk sol- och vindkraftsindustri, en utbyggd järnvägstrafik, klimatsmarta hyreshus, ny miljöteknik, landsbygdsutveckling och en grön svensk fordonsindustri.

Vår bedömning är att förslagen i Vänsterpartiets budgetmotion sammantaget ökar antalet sysselsatta med 40 000 personer under 2010. För 2011 och 2012 tyder våra beräkningar på en ökning av antalet sysselsatta med ca 60 000 personer.

För att stärka alla elevers rätt till kunskaper anser Vänsterpartiet att det behövs en permanent förstärkning av skolans resurser. Framför allt behövs det fler vuxna i skolan. Det behövs pedagogisk personal som kan hjälpa eleverna i deras lärande men även personal som kan ge stöd på annat sätt. Det innebär att vi avvisar den kortsiktiga resursförstärkning på 500 000 kr för 2010 som regeringen föreslår under anslag 1:11.

Vänsterpartiet anser att all gymnasieutbildning ska ge tillräckliga kunskaper för såväl fortsatta studier som arbets- och samhällsliv och anser därför att försöket med lärlingsutbildning ska upphöra eftersom antalet kurser reduceras. Vi minskar anslag 1:5 med 400 000 kr 2010 som är avsedda att gå till denna försöksverksamhet.

Vänsterpartiet har tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet kommit överens om åtgärder för att minska ungdomsarbetslösheten bl.a. genom att ge bättre möjligheter att studera.

Anslag 1:5 tillförs 100 miljoner kronor 2010 som en följd att vi föreslår en förstärkning av studie- och yrkesvägledningen i gymnasieskolan.

Vidare vill vi tillföra totalt 745 miljoner kronor mer till anslag 1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning. Av dessa medel går 545 miljoner kronor till ett ungdomslyft med 10 000 fler platser på komvux samt 700 fler platser inom yrkeshögskolan. Det stora behovet hos många människor att komplet-

tera sin tidigare utbildning möter vi genom satsningen Kunskapslyftet 2.0. Genom satsningen tillförs anslaget 200 miljoner kronor, vilket innebär ytterligare 5 000 platser på komvux.

Vi föreslår också att feministiskt självförsvar ska erbjudas alla flickor från årskurs 7. Under detta utgiftsområde avsätter vi totalt 5 miljoner kronor för att stärka arbetet med feministiskt självförsvar ute på skolorna, varav 1 000 kr 2010 under ett nytt anslag 1:16 Feministiskt självförsvar.

Vänsterpartiet anser att resurserna till anslag 2:54 för särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. ska öka med 812 miljoner kronor utöver regeringens förslag för 2010. Vi avsätter 400 miljoner kronor för att genomföra en kvalitetsförstärkning av högskoleutbildningen, framför allt inom samhällsvetenskap och humaniora.

Vi i Vänsterpartiet vill ge unga bättre möjligheter att studera. Vi vill öka antalet högskoleplatser med 2 500 fler platser än regeringen 2010 och avsätter 122 miljoner kronor för denna åtgärd. Därtill avsätter vi 100 miljoner kronor för praktik och karriärvägledning vid högskolan. Satsningarna är gemensamma med Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Enligt vår uppfattning är ett stort problem med den nuvarande lärarutbildningen att inte alla examina ger behörighet till forskarutbildning. Vi vill därför se en förlängning av vissa examina på avancerad nivå inom lärarutbildningen och avsätter 120 miljoner kronor för detta.

Vidare vill Vänsterpartiet avsätta 40 miljoner kronor för att finansiera studentinflytande och 30 miljoner kronor till studiesocial verksamhet vid universitet och högskolor efter kårobligatoriets upphörande. Enligt vår mening är det viktigt att studentinflytandet säkras och att den studiesociala verksamheten bibehålls.

3. Särskilt yttrande (mp)

Lage Rahm (mp) anför:

Miljöpartiet har presenterat sitt alternativ till ekonomisk politik och budgetpolitik i budgetmotion 2009/10:Fi262 och tillhörande kommittémotioner.

I vår budgetmotion konstaterar vi att världen och Sverige befinner sig i en djup konjunktursvacka och en global klimat- och miljökris. Miljöpartiet menar att regeringen misslyckats med att dämpa konjunkturedgången. Den irrationella ekonomiska politik som regeringen fört det senaste året har skadat svensk ekonomi och gjort att fallet i sysselsättningen blivit onödigt hårt. Regeringens politik, som inneburit att de kraftfullt argumenterat mot en mer expansiv finanspolitik samtidigt som de beskyllt oppositionen för ansvarslöshet, har sänt tydliga signaler ut i det svenska samhället. Finansministerns och statsministerns uppmaningar om att spara sig ur krisen har uppfattats av såväl hushåll och myndigheter som kommunsektorn och medfört att fallet i produktion och sysselsättning blivit onödigt stort.

Nu väntar en lång och besvärlig väg tillbaka. Arbetslösheten måste bekämpas och underskotten i de offentliga finanserna på sikt minskas. Samtidigt står Sverige liksom resten av världen inför enorma klimat- och

miljöutmaningar. Vägen tillbaka till en positiv ekonomisk utveckling måste följa en annorlunda bana med lägre utsläpp och mindre utarmning av våra gemensamma resurser. Miljöpartiet menar att regeringen agerar oansvarigt när den inte utnyttjar finanspolitiken till att aktivt ställa om det svenska samhället i hållbar riktning.

För att möta de stora utmaningar som Sverige och hela världen står inför föreslår Miljöpartiet till skillnad från regeringen omfattande investeringar i jobb, utbildning, välfärd, klimat och miljö. Samtidigt avvisar vi med kraft ofinansierade skattesänkningar som långsiktigt undergräver de offentliga finanserna. Miljöpartiets politik innebär ett stort mått av ansvar för den ekonomiska politiken och de offentliga finanserna. Ordning och reda i den offentliga ekonomin är en förutsättning för en aktiv krispolitik i en konjunkturedgång som den som vi just nu befinner oss i.

Vi väljer, till skillnad från regeringen, att satsa på det som kan växa och utvecklas. Investeringar i klimatsmart infrastruktur minskar klimatutsläppen samtidigt som framkomligheten och bekvämligheten ökar. Breda energieffektiviseringsprogram gör att energianvändningen minskar, samtidigt som energikostnaderna för den offentliga sektorn, företagen och hushållen sjunker. Satsningar på forskning och utveckling av ny teknik skapar både nya jobb och nya affärsmöjligheter.

I Miljöpartiets budget föreslår vi en politik för mänskligare trygghetssystem som gör att färre människor utförsäkras. Den ekonomiska krisen visar med tydlighet effekterna av regeringens förändringar av socialförsäkringssystemen. Allt fler människor hamnar nu utanför trygghetssystemen samtidigt som kostnaderna för socialbidrag skjuter i höjden.

Konjunkturfallet gör att många företag och jobb slås ut. En politik för entreprenörskap och nya företag har sällan varit mer nödvändig än i dag. Vi föreslår bl.a. kraftigt sänkta arbetsgivaravgifter för de små företagen och större möjligheter för människor att starta företag och utveckla nya idéer.

För Miljöpartiet är det viktigt att den ekonomiska krisen inte ska drabba barn och unga. Vi menar att kvaliteten i välfärden måste förbättras. Kommunerna måste ges rimliga planeringsförutsättningar och konjunkturstödet till kommunerna förlängas. Miljöpartiets budgetförslag innebär att 23 miljarder kronor mer tillförs kommunsektorn under budgetperioden. Bland annat föreslår vi satsningar på kvalitet i skola och utbildning samt på bättre folkhälsa, kultur och sjukvård. Arbete med jämställdhet, mångfald, antidiskriminering och lika rätt är prioriterat för Miljöpartiet. Vi föreslår satsningar inom alla dessa områden som sammantaget leder till ett mer rättvist samhälle där alla människor har frihet att utvecklas och växa.

Den ekonomiska nedgången är global och drabbar många fattiga länder hårt. Miljöpartiets budgetförslag innebär större satsningar på bistånd och fattigdomsbekämpning, en mer öppen migrationspolitik och större satsningar på klimatåtgärder internationellt jämfört med regeringens förslag.

Riksdagens majoritet bestående av Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna har ställt sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Genom det beslutet har man också avslagit Miljöpartiets förslag till utgiftsramar och beräkningar av inkomster och därmed förutsättningarna för vårt budgetförslag. Av den anledningen tar vi inte del i beslutet om anslag inom utgiftsområde 16. I stället redovisas här den fördelning av anslag inom utgiftsområde 16 som förordas i vår anslagsmotion 2009/10:Ub513 yrkande 2.

För att ge fler elever bättre förutsättningar att nå kunskapsmålen i skolan vill vi inrätta en kvalitetspott för pedagogisk utveckling. Skolor ska kunna söka och få medel för att genomföra projekt som syftar till att höja kvaliteten i undervisningen och i förlängningen leda till större måluppfyllelse. Inriktningen ska vara på nyskapande och innovativa pedagogiska projekt, och vi ser gärna att man tar avstamp i de behov som dokumenterats i elevernas individuella utvecklingsplaner.

Olika typer av satsningar kan komma i fråga, men det ska vara ett tydligt formulerat projekt som är enkelt att utvärdera. Utvärderingarna är viktiga, inte bara för att de fungerar som ett kvitto på investeringen utan också för att de gör det möjligt att sprida goda exempel. Skolverket får i uppdrag att administrera projektet, och medel tillskjuts till anslag 1:5 med 100 miljoner kronor 2010 och 300 miljoner kronor 2011 samt når full omfattning 2012 med 400 miljoner kronor.

Den borgerliga regeringen har gjort en satsning på fortbildning för lärare som de kallar Lärarlyftet. Det är en bra satsning som går ut på att lärare som vidareutbildar sig får en ersättning från staten som motsvarar 80 % av deras lön under tiden som de studerar. Det har dock visat sig att avhoppet från utbildningarna är ganska stora. En förklaring kan vara att många inte har sådana ekonomiska marginaler att de klarar ett inkomstbortfall på 20 %. Många som tar del av utbildningen är ensamstående kvinnor med barn. För att skapa bättre möjligheter för personer som inte har så stora ekonomiska marginaler att ta del av Lärarlyftet vill Miljöpartiet höja ersättningsgraden till 90 % av lönen. För detta avsätter vi 160 miljoner kronor årligen.

Nästan all undervisning i skolorna bedrivs på svenska, något som gör det svårt för barn som ännu inte behärskar svenskan obehindrat att tillgodogöra sig annan undervisning, såsom matematik. Det gäller framför allt elever som nyligen anlänt till Sverige och som inte har hunnit lära sig svenska tillräckligt bra för att hänga med i undervisningen. En elev har rätt att få bra undervisning i matematik även om eleven inte är duktig i svenska. Att undervisningen blir mer effektiv om lärarna talar ett språk som eleverna förstår säger sig självt.

Miljöpartiet vill därför starta en försöksverksamhet i tio kommuner där man prövar att ge elever rätt till undervisning i matematik på deras modersmål, detta för att ge eleverna bättre kunskaper i dessa ämnen under tiden

som de utvecklar sina kunskaper i svenska. När eleverna är nyanlända sker en större del av undervisningen i ämnena på modersmålet, men med tiden sker en större del av ämnesundervisningen på svenska.

De kommuner som har störst andel modersmålsundervisningsberättigade elever erbjuds att vara med i försöket. I dessa kommuner erbjuds elever i årskurs 1–5 att få en del av sin matematikundervisning på sitt modersmål. Antalet elever i kommunen med samma modersmål som önskar denna undervisning måste uppgå till minst fem. Försöket pågår i tre år i varje kommun och utvärderas sedan för att se hur resultaten påverkats av denna nya möjlighet och hur elever, lärare och föräldrar uppfattat undervisningen. Satsningen är fullt utbyggd 2012 och omfattar då 251 miljoner kronor årligen.

Miljöpartiet anser att resurserna till anslag 2:54 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. ska öka med totalt 1 480 miljoner kronor utöver regeringens förslag för 2010. Anslagshöjningen innebär bl.a. en förstärkning av studie- och karriärrådgivning i gymnasieskolan med 100 miljoner kronor.

Arbetsförmedlingen beräknar att totalt 120 000 unga utan slutbetyg från gymnasiet kommer ut på arbetsmarknaden mellan 2009 och 2012. Behovet av extraordinära insatser är därför stort. Vi vill därför introducera ett tillfälligt program med 10 000 platser – Ungdomslyftet. Vi tillför mot den bakgrunden anslaget 500 miljoner kronor. Som en del i ett ungdomspaket avsätts även 70 miljoner kronor för fler platser inom den kvalificerade yrkesutbildningen.

Vi i Miljöpartiet satsar 400 miljoner kronor mer än regeringen på att höja kvaliteten i utbildningen på grundutbildningen inom samhällsvetenskap, humaniora, juridik och teologi. Medlen ska framför allt användas för ökad undervisningstid. Vidare anser vi att högskolorna har för lite pengar för att på allvar kunna hjälpa studenterna med övergången från studier till arbetsliv. Vi avsätter därför 100 miljoner kronor om året för att lärosätena ska utveckla karriärcentrum som ska stötta studenterna vid denna övergång. Därtill vill vi bygga ut högskolan med 2 500 platser för 2010 till en kostnad av 210 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslagit. Dessa satsningar är gemensamma med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet.

Vidare anser Miljöpartiet att möjligheterna till praktik för högskolestudenter bör öka, och därför vill vi införa en försöksverksamhet med praktik för högskolestudenter. Till ändamålet avsätter vi 50 miljoner kronor, vilket motsvarar 10 000 praktikplatser.

Miljöpartiets uppfattning är att det behövs extra ekonomiska medel för att säkra studentinflytandet vid lärosätena efter kårobligatoriets upphörande, och vi vill därför avsätta 50 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslagit för detta ändamål.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2009/10:1 Budgetpropositionen för 2010 utgiftsområde 16:

1. Riksdagen antar förslaget till lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainsflytande över utvecklingsstörda barns skolgång (avsnitt 2.1 och 5.3).
2. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2009:695) om ändring i högskolelagen (1992:1434) (avsnitt 2.2, 9.2.23 och 9.2.35).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 12 000 000 kronor under 2011–2012 (avsnitt 9.1.3).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 125 000 000 kronor under 2011–2012 (avsnitt 9.1.5).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 83 000 000 kronor under 2011 (avsnitt 9.1.6).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal besluta om kommande utgifter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 600 000 000 kronor under 2011 (avsnitt 9.1.10).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning besluta om bidrag till yrkeshögskolan, kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 000 kronor under 2011 och högst 900 000 000 kronor under 2012–2015 (avsnitt 9.1.15).
8. Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om att verksamheterna vid Dramatiska institutet och Teaterhögskolan i Stockholm ska ingå i en högskola (avsnitt 9.2.36 och 9.2.51).

9. Riksdagen bemyndigar regeringen att ingå ett avtal med Handelshögskolan i Stockholm om vissa grundläggande förhållanden mellan staten och högskolan i fråga om utbildning och forskning (avsnitt 9.2.53).
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 2:54 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 000 000 kronor under 2011 (avsnitt 9.2.54).
11. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 8 600 000 000 kronor under 2011–2015 (avsnitt 9.3.1).
12. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 3:3 Rymdforskning besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 600 000 000 kronor under 2011–2015 (avsnitt 9.3.3).
13. Riksdagen bemyndigar regeringen att bilda ett bolag vars verksamhet ska vara att planera, projektera, finansiera, uppföra, äga, förvalta, driva och underhålla den europeiska spallationskällan (EES) samt att avyttra delar av statens aktieinnehav i bolaget till andra parter (avsnitt 8.2.2).
14. Riksdagen bemyndigar regeringen att använda redan anvisade medel och i denna proposition föreslagna medel för att bilda ett bolag för ESS (avsnitt 8.2.2).
15. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2010 för ramanslaget 4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 kronor under 2011 (avsnitt 9.4.1).
16. Riksdagen anvisar för budgetåret 2010 anslagen under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning i enlighet med uppställningen i propositionen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009

2009/10:Ub349 av Lage Rahm m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att antalet undervisningstimmar måste öka inom de ämnen som har minst undervisning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att universiteten bör utveckla karriärcentrum.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att möjligheterna till praktik för högskolestudenter bör öka.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om extra ekonomiska medel för att säkra studentflytandet vid lärosätena.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fler högskoleplatser.

2009/10:Ub350 av Lars Ohly m.fl. (v):

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt uppställning:

Tabellen återfinns på sidan 1 i motionen.

2009/10:Ub357 av Aminéh Kakabaveh m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om högskolans studiesociala insatser.

2009/10:Ub513 av Mats Pertoft m.fl. (mp):

2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 16 utbildning och universitetsforskning:

Tabellen återfinns på sidan 3 i motionen.

2009/10:Ub550 av Marie Granlund m.fl. (s):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utveckling av och resurser till de yngsta universiteten.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om yngre forskares trygghet och möjligheter till fortsatt forskning och meritering.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbildningsvetenskap.

2009/10:Ub551 av Marie Granlund m.fl. (s):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om satsning på fler platser inom komvux och yrkesvux.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om satsning på fler platser inom den kvalificerade yrkesutbildningen.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten till korttidsutbildning parallellt med arbete eller annan branschspecifik utbildning.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införande av ungdomslyft.

2009/10:Ub555 av Marie Granlund m.fl. (s):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om investeringar i höjd kvalitet, omfattning på undervisningen och fler praktikplatser.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bygga ut högskolan.

2009/10:Ub557 av Marie Granlund m.fl. (s):

21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om riktat statsbidrag för att öka personaltätheten och minska klasstorlekarna.

2009/10:Ub559 av Marie Granlund m.fl. (s):

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt uppställning:

Tabellen återfinns på sidan 1 i motionen.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett utökat antal platser på kommunal vuxenutbildning och yrkesvux.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införandet av Ungdomslyft.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett utökat antal platser inom Yrkeshögskolan.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stöd till utvecklad studie- och yrkesvägledning i gymnasieskolan.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utökat statsanslag till ökad personaltäthet och mindre klasser i grundskolan.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kompetensutveckling för yrkesverksamma.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om höjd kvalitet inom högskolans grundutbildning.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utbyggnad av högskolan.

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbättrad sfi och intensivkurser i svenska vid högskolan.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stöd till utvecklad studie- och yrkesvägledning i högskolan.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förstärkning av anslagen för forskning vid universitet och högskolor.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppdra åt forskningsråd att inrätta fler meriteringstjänster riktade till yngre forskare inom ramen för de anslag de anvisats att fördela.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppdra åt Vetenskapsrådet att förstärka den utbildningsvetenskapliga forskningen inom ramen för de anslag de fördelar.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionens förslag

Anslagsförslag för 2010 under utgiftsområde 16
Utbildning och universitetsforskning*Belopp i 1 000-tal kronor*

Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	Regeringens förslag	Avvikelser i förhållande till regeringens förslag		
		s	v	mp
1:1 Statens skolverk	314 311			
1:2 Statens skolinspektion	336 942			
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	700 729			
1:4 Sameskolstyrelsen	26 553			
1:5 Utveckling av skolväsende, förskole- verksamhet och skolbarnsomsorg	906 499		-300 000	+158 000
1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet	492 257			
1:7 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarns- omsorg m.m.	3 660 000			
1:8 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola	152 112			
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	97 163			
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	1 263 500			+160 000
1:11 Förstärkning av basfärdigheter	500 022		-500 000	
1:12 Bidrag till vissa studier	15 525			
1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan	103 953			
1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.	7 624			
1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning	2 841 928	+1 490 000	+745 000	
1:16 Statsbidrag till ökad personaltäthet och mindre klasser i grundskolan (nytt anslag)		+1 000 000		
1:17 Utvecklad studie- och yrkesvägledning i gymnasieskolan (nytt anslag)		+100 000		
1:18 Feministiskt självförsvar (nytt anslag)			+1 000	
1:19 Statlig finansiering av lärcentra (nytt anslag)			+300 000	
2:1 Högskoleverket	177 045			
2:2 Verket för högskoleservice	19 757			
2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning	1 398 045			
2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskar- utbildning	1 650 212			
2:5 Lunds universitet: Grundutbildning	1 762 940			
2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	1 694 820			
2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning	1 764 834			

Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	Regeringens förslag	Avvikelser i förhållande till regeringens förslag		
		s	v	mp
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	1 285 310			
2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning	1 641 576			
2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	1 335 642			
2:11 Umeå universitet: Grundutbildning	1 209 598			
2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	903 571			
2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning	1 294 723			
2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	670 239			
2:15 Karolinska Institutet: Grundutbildning	700 692			
2:16 Karolinska Institutet: Forskning och forskarutbildning	1 131 761			
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	1 079 314			
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	930 727			
2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	630 519			
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	310 169			
2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning	594 676			
2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	187 114			
2:23 Linnéuniversitetet: Grundutbildning	959 394			
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	262 170			
2:25 Örebro universitet: Grundutbildning	666 268			
2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	203 492			
2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning	520 997			
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	187 143			
2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	302 439			
2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	79 508			
2:31 Malmö högskola: Grundutbildning	874 284			
2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	100 254			
2:33 Mälardalens högskola: Grundutbildning	594 417			

Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	Regeringens förslag	Avvikelser i förhållande till regeringens förslag		
		s	v	mp
2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	73 826			
2:35 Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning	49 326			
2:36 Dramatiska institutet: Grundutbildning	83 513			
2:37 Gymnastik- och idrotthögskolan: Grund- utbildning	51 283			
2:38 Högskolan i Borås: Grundutbildning	437 134			
2:39 Högskolan Dalarna: Grundutbildning	435 285			
2:40 Högskolan på Gotland: Grundutbildning	136 699			
2:41 Högskolan i Gävle: Grundutbildning	411 635			
2:42 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	368 365			
2:43 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	343 941			
2:44 Högskolan i Skövde: Grundutbildning	315 656			
2:45 Högskolan Väst: Grundutbildning	340 056			
2:46 Konstfack: Grundutbildning	130 347			
2:47 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	59 619			
2:48 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	136 230			
2:49 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbild- ning	18 376			
2:50 Södertörns högskola: Grundutbildning	373 098			
2:51 Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbild- ning	29 585			
2:52 Försvarshögskolan: Grundutbildning	22 695			
2:53 Enskilda utbildningsanordnare på högskole- området m.m.	2 614 268			
2:54 Särskilda utgifter inom universitet och hög- skolor m.m.	412 906		+812 000	+1 480 000
2:55 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	479 485			
2:56 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 172 539			
2:57 Bättre kvalitet i högskolan (nytt anslag)			+400 000	
2:58 Fler högskoleplatser (nytt anslag)			+175 000	
2:59 Bättre SFI och intensivkurser i högskolan (nytt anslag)			+60 000	
2:60 Utvecklad studie- och yrkesvägledning i högskolan (nytt anslag)			+100 000	

Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	Regeringens förslag	Avvikelser i förhållande till regeringens förslag		
		s	v	mp
2:61 Förstärkning av forskningsanslag till universitet och högskolor (nytt anslag)		+100 000		
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	4 499 831			
3:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning	115 211			
3:3 Rymdforskning	196 982			
3:4 Institutet för rymdfysik	47 773			
3:5 Kungl. biblioteket	320 090			
3:6 Polarforskningssekreteriatet	31 163			
3:7 Sunet	42 146			
3:8 Centrala etikprövningsnämnden	8 915			
3:9 Regionala etikprövningsnämnder	39 001			
3:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål	118 291			
4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet	57 016			
4:2 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	33 826			
4:3 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	11 886			
Summa för utgiftsområdet	53 560 766	+3 425 000	+1 058 000	+1 798 000

BILAGA 3

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2010 under
utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Företrädnarna för s, v och mp har avstått från att ta ställning i beslutet om anslag (se särskilda yttranden 1–3).

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	Utskottets förslag
1:1 Statens skolverk	314 311
1:2 Statens skolinspektion	336 942
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	700 729
1:4 Sameskolstyrelsen	26 553
1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	906 499
1:6 Särskilda insatser inom utbildningsområdet	492 257
1:7 Maxtaxa i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg m.m.	3 660 000
1:8 Bidrag till viss verksamhet motsvarande förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasieskola	152 112
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	97 163
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	1 263 500
1:11 Förstärkning av basfärdigheter	500 022
1:12 Bidrag till vissa studier	15 525
1:13 Myndigheten för yrkeshögskolan	103 953
1:14 Utveckling av vuxenutbildning m.m.	7 624
1:15 Statligt stöd till vuxenutbildning	2 841 928
2:1 Högskoleverket	177 045
2:2 Verket för högskoleservice	19 757
2:3 Uppsala universitet: Grundutbildning	1 398 045
2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	1 650 212
2:5 Lunds universitet: Grundutbildning	1 762 940
2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	1 694 820
2:7 Göteborgs universitet: Grundutbildning	1 764 834
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	1 285 310
2:9 Stockholms universitet: Grundutbildning	1 641 576
2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	1 335 642
2:11 Umeå universitet: Grundutbildning	1 209 598

Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	Utskottets förslag
2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	903 571
2:13 Linköpings universitet: Grundutbildning	1 294 723
2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	670 239
2:15 Karolinska Institutet: Grundutbildning	700 692
2:16 Karolinska Institutet: Forskning och forskarutbildning	1 131 761
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	1 079 314
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	930 727
2:19 Luleå tekniska universitet: Grundutbildning	630 519
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	310 169
2:21 Karlstads universitet: Grundutbildning	594 676
2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	187 114
2:23 Linnéuniversitetet: Grundutbildning	959 394
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	262 170
2:25 Örebro universitet: Grundutbildning	666 268
2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	203 492
2:27 Mittuniversitetet: Grundutbildning	520 997
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	187 143
2:29 Blekinge tekniska högskola: Grundutbildning	302 439
2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	79 508
2:31 Malmö högskola: Grundutbildning	874 284
2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	100 254
2:33 Mälardalens högskola: Grundutbildning	594 417
2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	73 826
2:35 Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning	49 326
2:36 Dramatiska institutet: Grundutbildning	83 513
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Grundutbildning	51 283
2:38 Högskolan i Borås: Grundutbildning	437 134
2:39 Högskolan Dalarna: Grundutbildning	435 285
2:40 Högskolan på Gotland: Grundutbildning	136 699
2:41 Högskolan i Gävle: Grundutbildning	411 635
2:42 Högskolan i Halmstad: Grundutbildning	368 365
2:43 Högskolan Kristianstad: Grundutbildning	343 941
2:44 Högskolan i Skövde: Grundutbildning	315 656
2:45 Högskolan Väst: Grundutbildning	340 056
2:46 Konstfack: Grundutbildning	130 347
2:47 Kungl. Konsthögskolan: Grundutbildning	59 619

Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	Utskottets förslag
2:48 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	136 230
2:49 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	18 376
2:50 Södertörns högskola: Grundutbildning	373 098
2:51 Teaterhögskolan i Stockholm: Grundutbildning	29 585
2:52 Försvarshögskolan: Grundutbildning	22 695
2:53 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	2 614 268
2:54 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	412 906
2:55 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	479 485
2:56 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 172 539
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	4 499 831
3:2 Vetenskapsrådet: Förvaltning	115 211
3:3 Rymdforskning	196 982
3:4 Institutet för rymdfysik	47 773
3:5 Kungl. biblioteket	320 090
3:6 Polarforskningssekreterariatet	31 163
3:7 Sunet	42 146
3:8 Centrala etikprövningsnämnden	8 915
3:9 Regionala etikprövningsnämnder	39 001
3:10 Särskilda utgifter för forskningsändamål	118 291
4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet	57 016
4:2 Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m.m.	33 826
4:3 Utvecklingsarbete m.m. inom områdena utbildning och forskning	11 886
Summa för utgiftsområdet	53 560 766

BILAGA 4

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång

Härigenom föreskrivs att lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång, som gäller till och med utgången av juni 2010¹, ska fortsätta att gälla till och med utgången av juni 2011.

¹ Lagens giltighetstid senast förlängd 2007:1351.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:695) om ändring i högskolelagen (1992:1434)

Härigenom föreskrivs att bilagan till högskolelagen (1992:1434) i stället för dess lydelse enligt lagen (2009:695) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

Bilaga

Lydelse enligt SFS 2009:695

I denna bilaga anges de högskolor som enligt 1 kap. 17 § får utfärda en gemensam examen.

Uppsala universitet
Lunds universitet
Göteborgs universitet
Stockholms universitet
Umeå universitet
Linköpings universitet
Karolinska institutet (universitet)
Kungl. Tekniska högskolan (universitet)
Luleå tekniska universitet
Karlstads universitet
Växjö universitet
Örebro universitet
Mittuniversitetet
Sveriges lantbruksuniversitet

Blekinge tekniska högskola
Danshögskolan
Dramatiska institutet
Försvvarshögskolan
Gymnastik- och idrottshögskolan
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan på Gotland
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Kalmar
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Malmö högskola
Mälardalens högskola
Operahögskolan i Stockholm
Södertörns högskola
Teaterhögskolan i Stockholm

Föreslagen lydelse

Uppsala universitet
Lunds universitet
Göteborgs universitet
Stockholms universitet
Umeå universitet
Linköpings universitet
Karolinska institutet (universitet)
Kungl. Tekniska högskolan (universitet)
Luleå tekniska universitet
Karlstads universitet
Linnéuniversitetet
Örebro universitet
Mittuniversitetet
Sveriges lantbruksuniversitet

Blekinge tekniska högskola
Dans- och cirkushögskolan
Dramatiska institutet
Försvarshögskolan
Gymnastik- och idrottshögskolan
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan på Gotland
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Malmö högskola
Mälardalens högskola
Operahögskolan i Stockholm
Södertörns högskola
Teaterhögskolan i Stockholm